

EVROPSKÁ UNIE
Evropský námořní a rybářský fond
Operační program Rybářství

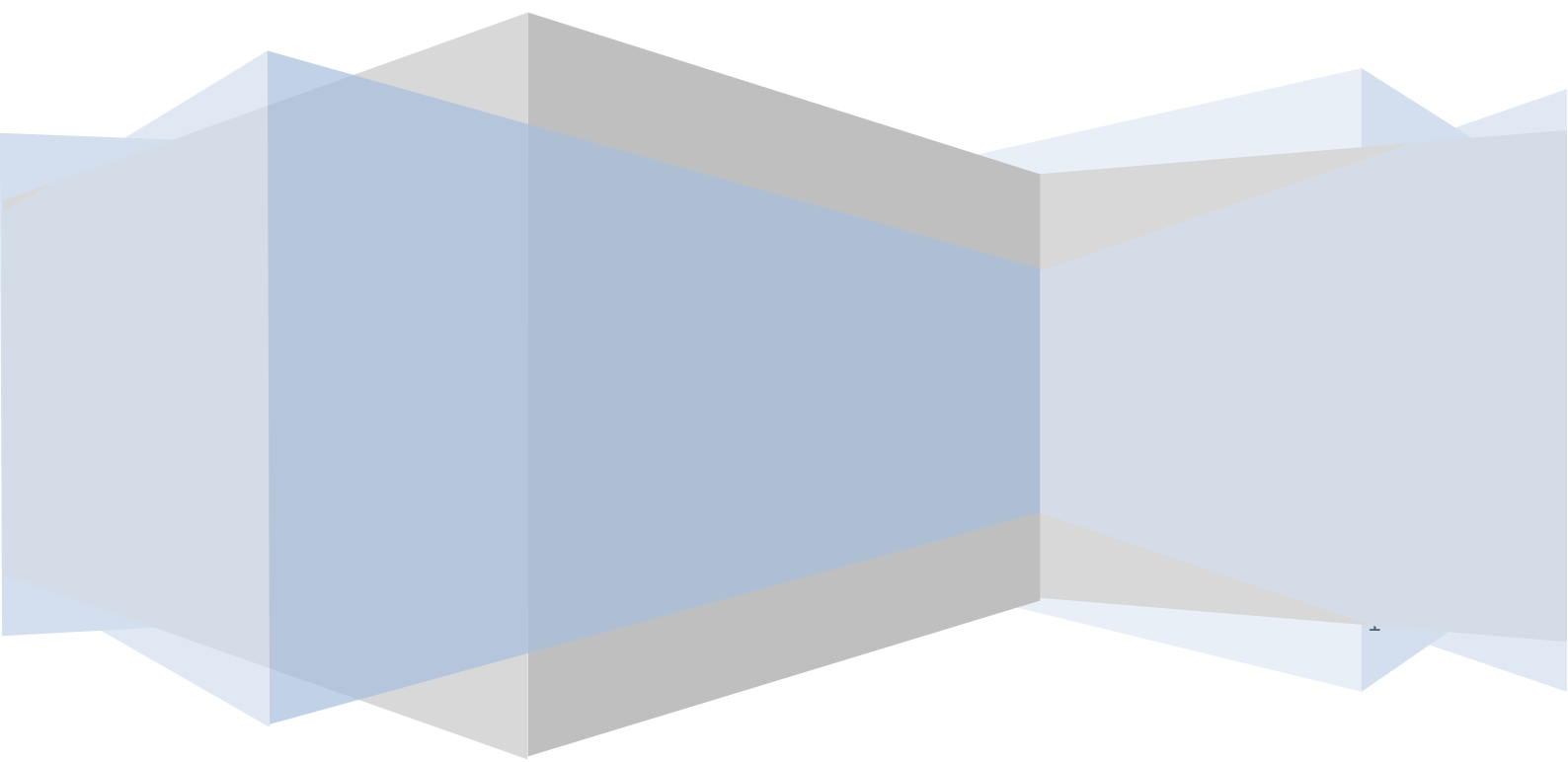
MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ

Evaluace Víceletého národního strategického plánu pro akvakulturu Závěrečná zpráva

Zpracoval Řídící orgán OP Rybářství

Ministerstvo zemědělství ČR

Listopad 2017

1. Obsah

1.	Obsah	2
2.	Seznam zkratk.....	3
3.	Úvod.....	4
3.1	Kontext VNSPA.....	4
3.2	Hodnocení VNSPA.....	4
4.	Popis postupu řešení.....	5
4.1	Evaluační otázky	5
4.2	Přehled nejnovějších analytických a strategických dokumentů.....	5
4.3	Realizované evaluační aktivity ŘO OP Rybářství	6
4.4	Hodnocení jednotlivých oblastí VNSPA	8
5.	Snížení administrativní zátěže.....	10
5.1	Popis opatření	10
5.2	Hodnocení.....	11
5.3	Závěry a doporučení	16
6.	Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování.....	17
6.1	Popis opatření	17
6.2	Hodnocení.....	18
6.3	Závěry a doporučení	19
7.	Posílení konkurenceschopnosti akvakultury v Evropské unii	20
7.1	Popis opatření	20
7.2	Hodnocení.....	20
7.2.1	Priorita Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje ...	21
7.2.2	Priorita Unie 5 Podpora uvádění na trh a zpracování	27
7.3	Závěry a doporučení	28
8.	Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod	30
8.1	Popis opatření	30
8.2	Hodnocení.....	31
8.3	Závěry a doporučení	34
9.	Obecné cíle VNSPA	35
9.1	Popis obecných cílů	35
9.2	Hodnocení.....	35
9.3	Závěry a doporučení	37
10.	Shrnutí.....	39
11.	Zdroje a literatura.....	42

2. Seznam zkratk

VNSPA	Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu
MZe	Ministerstvo zemědělství
ENRF	Evropský námořní a rybářský fond
EU	Evropská unie
EK	Evropská komise
SRP	Společná rybářská politika
OP Rybářství	Operační program Rybářství 2014–2020
ŘO	Řídicí orgán
EJ	Evaluační jednotka
MMR	Ministerstvo pro místní rozvoj
MPO	Ministerstvo průmyslu a obchodu
SZIF	Státní zemědělský intervenční fond
ČR	Česká republika
ESI fondy	Evropské strukturální a investiční fondy
VZ	Veřejná zakázka

3. Úvod

3.1 Kontext VNSPA

Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu (VNSPA) je koncepcí Ministerstva zemědělství (MZe) v odvětví rybářství, zpracovanou na základě požadavku splnění specifické předběžné podmínky vyplývající z přílohy č. IV nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 508/2014 o Evropském námořním a rybářském fondu (ENRF) pro čerpání finanční podpory z ENRF prostřednictvím Operačního programu Rybářství 2014–2020 (OP Rybářství).

Klíčovým cílem VNSPA je stanovení potřeb a národních cílů v oblasti odvětví akvakultury v programovém období 2014–2020. Strategie poskytuje komplexní podklad pro MZe, který obsahuje analýzu stavu odvětví před programovým obdobím 2014–2020, zohledňující dosavadní vývoj odvětví rybářství v ČR a reflektující významné změny vycházející ze vstupu ČR do Evropské unie (EU). Na základě těchto vstupních analýz byla také formulována kvalifikovaná předpověď dalšího vývoje ve dvou časových obdobích, tj. střednědobý výhled pro programové období 2014–2020 a dlouhodobý výhled do roku 2024. Dle analýzy sektoru a prognózy odvětví byl sestaven soubor základních strategických doporučení, která zohledňují východiska a principy reformované Společné rybářské politiky EU (SRP).

Programový dokument OP Rybářství 2014–2020 byl schválen Evropskou komisí dne 2. 6. 2015, přičemž nastavení programu, jeho specifické cíle a jednotlivá opatření jsou plně v souladu se strategickými doporučeními VNSPA. Poskytovatelem dotace z ENRF je v České republice Řídící orgán OP Rybářství (ŘO OP Rybářství) na MZe a zprostředkujícím subjektem je Státní zemědělský a intervenční fond (SZIF).

3.2 Hodnocení VNSPA

Evaluační VNSPA vychází z požadavku Sdělení Komise k Strategickým zásadám udržitelného rozvoje akvakultury v EU (COM/2013/0229), které ukládá provést hodnocení naplňování strategie do konce roku 2017. Hodnocení je realizováno interně prostřednictvím Evaluační jednotky ŘO OP Rybářství a je zaměřeno na posouzení pokroku při naplňování jednotlivých priorit VNSPA. Metodický postup hodnocení vychází z doporučující metodiky Evropské komise, která definuje evaluační otázky pro jednotlivé oblasti VNSPA.

4. Popis postupu řešení

4.1 *Evaluační otázky*

Evaluační otázky pro jednotlivé priority VNSPA

1. Která hlavní opatření, předpokládaná ve VNSPA, byla doposud implementována? Která opatření jsou právě v procesu přípravy a je očekávána jejich implementace během příštího roku? Proč jste dali prioritu právě těmto opatřením?
2. Pokud je to možné, vyčíslíte první efekty/dopady přijatých opatření.
3. Připravujete nebo uvažujete o novém opatření, které nebylo plánováno ve VNSPA?

Evaluační otázky pro obecné cíle VNSPA

1. Popište aktuální pokrok směrem k cílům definovaným ve Vašem víceletém národním plánu: jsou současné trendy v souladu s cíli? Pokud tomu tak není, předpokládá se další opatření, aby se zajistilo dosažení cílů?
2. Které vnější faktory usnadňují nebo brání pokroku?

Vzhledem k tomu, že je VNSPA naplňován především prostřednictvím OP Rybářství 2014–2020, je klíčové při posuzování strategie akvakultury zaměřit pozornost právě na plnění cílů programu spolufinancovaného z ENRF.

4.2 *Přehled nejnovějších analytických a strategických dokumentů*

Strategie resortu Ministerstva zemědělství České republiky s výhledem do roku 2030

Strategie resortu MZe s výhledem do roku 2030 navazuje na dokument Strategie pro růst - české zemědělství a potravinářství v rámci společné zemědělské politiky EU po roce 2013 a na strategie lesního hospodářství, vodního hospodářství a dalších oblastí. Strategie byla schválena vládou ČR dne 2. 5. 2016. V oblasti rybářství navazuje strategie resortu MZe na východiska a priority nastavené ve VNSPA.

Marketingová studie odvětví akvakultury

Studie (dokončená v červenci 2016) popisuje situaci na českém trhu s rybími produkty, a to jak z pohledu nabídky, tak poptávky, včetně spotřebitelských preferencí, porovnání s trhy v Evropské unii, prognózy vývoje i legislativní rámec. Vychází z programových dokumentů, včetně informací o strategii Evropa 2020 a investicemi uskutečňovanými v praxi se zohledněním priorit ENRF pro ČR.

Základní data vzešla z kvalitativní a kvantitativní analýzy, zaměřené na dvě cílové skupiny: širokou veřejnost a odbornou veřejnost. Podkladem studie byly vzájemně související výzkumy, realizované v logické posloupnosti. Základem byl monitoring existujících dostupných dat, vztahujících se k problematice. Speciální výzkumná šetření kombinovala výhody kvalitativního a kvantitativního výzkumu. Výsledky desktop research v kombinaci se zjištěními exkluzivního výzkumu byly prostřednictvím expertních rozhovorů konzultovány s odborníky, působícími v oblasti akvakultury, nebo v oborech s chovem ryb bezprostředně souvisejících.

Komunikační strategie OP Rybářství 2014–2020

Komunikační strategii OP Rybářství vypracoval ŘO OP Rybářství (s pomocí externího dodavatele) za účelem realizace opatření 5.2. Uvádění produktů na trh, záměr b) Propagační kampaně. Úkolem komunikační strategie bylo vymezit rámec témat a nástrojů, které povedou k naplnění cílů. Těmi je adresná a široká informovanost spotřebitele v návaznosti na požadavky zdravé výživy a zdravého životního stylu ve vztahu k produktům sladkovodní akvakultury, zvyšování informovanosti spotřebitelů v rámci regionálních, celostátních a nadnárodních komunikačních a propagačních kampaní a v neposlední řadě prezentace produktů a odvětví akvakultury na veletrzích a výstavách.

Jako primární podklad pro vypracování komunikační strategie byly využity mj.:

- sdělení programového dokumentu OP Rybářství 2014–2020
- analýza situace k naplnění opatření 5.2 b) Propagační kampaně
- detailní analýza relevantních cílových skupin, a to v členění: široká veřejnost, vč. podskupiny semiodborná veřejnost, a odborná veřejnost

Základní data pro komunikační strategii vycházejí z analýz realizovaných pro potřeby Marketingové studie odvětví akvakultury a z analýzy chování a názorů široké populace a odborné veřejnosti a jejich vnímání jednotlivých komunikačních kanálů. Sekundární datové zdroje pro skupinu široká veřejnost významně doplňoval online kvantitativní výzkum podrobněji popisující konzumaci ryb.

Strategie identifikuje použité nástroje komunikačního mixu pro období 2015–2016 a doporučuje vhodné nástroje, finanční alokaci na realizaci a harmonogram nasazení pro období 2017–2023.

4.3 Realizované evaluační aktivity ŘO OP Rybářství

Od začátku implementace OP Rybářství provádí Řídicí orgán průběžné vyhodnocování programu, a to v souladu s požadavky uvedenými v evropských předpisech a metodických pokynech Ministerstva pro místní rozvoj (MMR), nebo dle aktuální potřeby. Do současné doby byly realizovány následující evaluace:

Interní evaluace 1. a 2. výzvy OP Rybářství

Evaluace byla provedena na základě podnětu ŘO OP Rybářství, který v rámci vyhodnocování prvních dvou výzev vyhlášených na podzim roku 2015 zaznamenal nízký zájem žadatelů zejména o opatření 2. 1. Inovace a 5. 3. Investice do zpracování produktů. Cílem dotazníkového šetření bylo zjistit, jaký byl důvod malého zájmu o tato dvě opatření a zároveň byly do dotazníku zahrnuty otázky pro všechny žadatele i „nežadatele“ za účelem zjistit, jaké další překážky mohly v systému implementace programu působit na absorpční kapacitu. Dotazníkové šetření proběhlo v termínu od 10. 12. 2015 do 8. 1. 2016 a návratnost odpovědí byla 19,6 %.

Vzhledem k počtu získaných odpovědí a ke zvolenému typu (otevřených) otázek je nutné na odpovědi pohlížet spíše jako na podněty či užitečnou zpětnou vazbu než jako na závažná zjištění, která jednoznačně definují hlavní problémy při čerpání podpory z OP Rybářství. I přes tento fakt se ŘO OP Rybářství rozhodl zjištěnými skutečnostmi zabývat a pomocí nápravných opatření pracovat na zlepšování řízení OP Rybářství.

Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství

Hodnocení bylo realizováno v období 11/2016 – 03/2017, a to prostřednictvím externího evaluátora. Hodnocení bylo zaměřeno na dva okruhy – procesní a výsledková evaluace.

Cílem procesního hodnocení bylo posoudit nastavení implementační struktury, tedy zdali je nastavený systém efektivní a účinný, a to z hlediska všech zainteresovaných subjektů systému, dále identifikovat slabá místa a bariéry v systému OP Rybářství, které brání úspěšné implementaci programu, a na základě zjištěných závěrů poskytnout ŘO OP Rybářství zpětnou vazbu a doporučení týkající se zlepšení implementace OP Rybářství.

Cílem výsledkového hodnocení bylo zhodnotit dosavadní pokrok v implementaci programu a pomocí ověřovací studie zjistit, zdali nenastaly v odvětví akvakultury významné změny, které mají vliv na nastavené specifické cíle OP Rybářství 2014 – 2020; zdali nenastaly změny v rozvojových potřebách odvětví akvakultury a jestli jsou nastavené specifické cíle programu stále platné.

Při hodnocení byly využity následující základní zdroje a metody:

- Analýza řídicí dokumentace a souvisejících dokumentů
- Obsahová analýza výzev, pravidel a ostatních dokumentů určených žadatelům/příjemcům podpory
- Průzkum u příjemců/potenciálních žadatelů/žadatelů (dotazníkové šetření CAWI)
- Strukturované rozhovory (IDI) s projektovými manažery ŘO OP Rybářství (ŘO) a SZIF, s aktéry implementační struktury, věcnými garanty strategie a zástupci odvětví akvakultury
- Kvantitativní a kvalitativní analýza dat z Informačního systému SZIF
- Rozhovory se zástupci příjemců a potenciálních žadatelů

- Syntéza poznatků z Marketingové studie odvětví akvakultury a Strategie resortu MZe s výhledem do roku 2030

Výsledky hodnocení byly využity jako podklad pro vyhotovení rozšířené Výroční zprávy o implementaci OP Rybářství za rok 2016 a také pro zpracování 1. Zprávy o pokroku implementace Dohody o partnerství.

4.4 Hodnocení jednotlivých oblastí VNSPA

Posouzení VNSPA a zodpovězení jednotlivých evaluačních otázek pro každou oblast VNSPA bylo provedeno na základě výsledků doposud realizovaných evaluačních aktivit ŘO OP Rybářství (viz předchozí kapitola). Vzhledem ke zpoždění implementace operačního programu, které bylo způsobeno zejména pozdním přijetím nařízení o ENRF, nelze v současné době hodnotit efekty ani dopady jednotlivých opatření. Analýza věcného pokroku programu byla z výše uvedeného důvodu provedena na základě údajů o indikátorech, uvedených v zaregistrovaných Žádostech o podporu k 1. 11. 2017 (do sestavy dat nebyly zahrnuty ukončené projekty).

Snížení administrativní zátěže

Pro zjištění aktuálního stavu plnění politických opatření ke snížení administrativní zátěže byl použit desk research a analýza dokumentace, přičemž zdrojem k hodnocení je oficiální dokumentace Ministerstva průmyslu a obchodu (MPO), které je hlavním orgánem odpovědným za snižování administrativní zátěže podnikatelů.

Pro vyhodnocení plnění opatření plánovaných pro snížení administrativní zátěže pro žadatele z OP Rybářství byly použity výsledky Interní evaluace a Procesního hodnocení OP Rybářství.

Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování

Evaluační otázky Evropské komise nejsou v kontextu nastavení VNSPA pro ČR relevantní.

V ČR nebylo přistoupeno k rozvoji akvakultury prostřednictvím koordinovaného územního plánování. V příslušné kapitole VNSPA jsou sice definována hlavní plánovaná opatření zaměřená na udržitelný rozvoj akvakultury, jedná se však převážně o aktivity prolínající se s opatřeními, která byla specifikována v oblasti VNSPA zaměřené na posílení konkurenceschopnosti akvakultury v Evropě.

V této kapitole bylo provedeno pouze hodnocení konkrétních prvků administrace OP Rybářství, které slouží k zajištění udržitelného rozvoje, a zároveň bylo vyhodnoceno plnění opatření týkajících se výhradně trvale udržitelného rozvoje (bez vazby na konkurenceschopnost odvětví). K posouzení stavu byla využita syntéza poznatků Procesního a výsledkového hodnocení a analýza aktuálního věcného pokroku implementace příslušného opatření OP Rybářství provedená na základě informací ze Žádostí o podporu zaregistrovaných k 1. 11. 2017 (do sestavy dat nebyly zahrnuty ukončené projekty).

Posílení konkurenceschopnosti akvakultury v Evropské unii

Priority definované ve VNSPA jsou provázané s Prioritami Unie v nařízení ENRF, v němž jsou rovněž definována konkrétní opatření vedoucí ke splnění stanovených cílů. Pro posouzení aktuálního stavu byla zpracována analýza věcného pokroku implementace příslušných opatření OP Rybářství s využitím dat ze Žádostí o podporu zaregistrovaných k 1. 11. 2017 (do sestavy dat nebyly zahrnuty ukončené projekty) a byla rovněž provedena syntéza poznatků z Procesního a výsledkového hodnocení programu.

Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod

Analýza věcného pokroku programu v oblasti prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod byla provedena na základě zjištění z Procesního a výsledkového hodnocení programu a s využitím údajů o indikátorech pocházejících ze Žádostí o podporu zaregistrovaných k 1. 11. 2017 (do sestavy dat nebyly zahrnuty ukončené projekty).

Obecné cíle VNSPA

Pro definici jednotlivých cílů a opatření ve VNSPA byla zpracována SWOT analýza rybářského odvětví, která byla následně promítnuta do SWOT analýzy OP Rybářství. V rámci Procesního a výsledkového hodnocení programu byla provedena analýza odvětví akvakultury a posouzení platnosti cílů nastavených v OP Rybářství. Výsledky hodnocení byly použity pro formulaci odpovědí na evaluační otázky definované pro obecné cíle VNSPA.

5. Snížení administrativní zátěže

5.1 Popis opatření

Hlavní znaky plánovaných politických opatření – plánované kroky k snížení administrativní zátěže

Hlavním orgánem zodpovědným za snižování administrativní zátěže v České republice je Ministerstvo průmyslu a obchodu (MPO), které trvale spolupracuje s podnikatelskou sférou. VNSPA obsahuje informace o námětech projednávaných v roce 2012 a rovněž informace o zřízení expertní skupiny, sestavené MPO ze zástupců podnikatelské sféry.

Snížení administrativní zátěže pro příjemce OP Rybářství

V programovém období 2007–2013 docházelo postupně ke snižování administrativní zátěže pro žadatele a příjemce OP Rybářství. V roce 2008 byly při příjmu žádostí předkládány Žádosti o dotace a ostatní veškeré dokumenty v listinné podobě, přičemž velká zátěž pro žadatele byla kladena na dokládání povinných příloh - „osvědčeních právního statutu“. Registrace těchto žádostí byla velmi časově náročná. V roce 2010 byl zahájen proces postupné elektronizace příjmu a administrace Žádostí o dotace prostřednictvím Portálu farmáře.

Ve VNSPA jsou definována pouze opatření týkající se plné elektronizace administrace projektů v rámci OP Rybářství 2014–2020, nicméně administrativní zátěž je nutné posuzovat v kontextu celého nastavení implementace Evropských strukturálních a investičních (ESI) fondů. V současném programovém období je kladen velký důraz na monitorování ESI fondů. Monitorování je průběžné zjišťování stavu o pokroku realizace Dohody o partnerství, operačních programů a projektů a porovnávání získaných hodnot s výchozími hodnotami a předpokládaným plánem. Monitorování se zaměřuje jak na finanční plnění Dohody o partnerství, operačních programů a projektů (finanční monitorování), tak na plnění indikátorů stanovených pro sledování daných intervencí (věcné monitorování). Je založeno na vytvořeném systému sběru dat a informací a průběžném provádění jejich sběru, shromažďování a vyhodnocování.

Na úrovni ČR byl Ministerstvem pro místní rozvoj vytvořen koncept jednotného metodického prostředí, jehož cílem je mimo jiné zajistit kvalitní implementaci a monitoring všech ESI fondů (včetně ENRF). Požadavky jednotného metodického prostředí byly ze strany ŘO OP Rybářství zapracovány do systému administrace Žádostí o podporu.

5.2 Hodnocení

Hlavní znaky plánovaných politických opatření – uskutečněné a plánované kroky k snížení administrativní zátěže

V roce 2012 MPO ve spolupráci s Úřadem vlády ČR připravilo příklad výpočtu administrativní zátěže podnikatelů podle modelu SCM (Standardní nákladový model) včetně vzorové tabulky pro výpočet administrativní zátěže v libovolném právním předpise. Model SCM je využíván v mnoha zemích Evropské unie pro kvantifikaci administrativní zátěže podnikatelů způsobené konkrétním právním předpisem v gesci daného resortu v daném časovém období.

Vláda ČR na svém zasedání dne 10. července 2017 usnesením vlády č. 505 schválila materiál Informace o snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2016.

Materiál připravilo MPO ve spolupráci s ostatními ministerstvy a úřady státní správy na základě usnesení vlády č. 590 ze dne 27. června 2016. Podává přehled o míře a způsobu plnění úkolů v oblasti snižování administrativní zátěže podnikatelů za rok 2016, o realizaci a výsledcích z nového přeměření administrativní zátěže podnikatelů (Přeměření 2016) a zároveň přináší návrh dalšího postupu při snižování administrativní zátěže podnikatelů v nadcházejícím období. Informuje o činnosti Expertní skupiny, o úkolu zřídit tzv. antibyrokratické komise na vybraných resortech a o podrobnějším průzkumu mezinárodního srovnání přístupů k regulaci a snižování administrativní zátěže. Do konce roku 2016 se resortům podařilo zrealizovat 23 opatření snižujících administrativní zátěž podnikatelů.

Z výsledků Přeměření 2016 vyplývá, že se celková administrativní zátěž v porovnání s rokem 2005 snížila o 31,49 %. Zároveň došlo ke snížení počtu informačních povinností o 675 na současných 1 493 informačních povinností. Více než polovina stávajících povinností vyplývá z národní legislativy, ostatní povinnosti vznikají na základě směrnic a nařízení EU. V rámci Přeměření 2016 byly vydány aktualizované Prováděcí pokyny k Metodice měření a přeměňování administrativní zátěže podnikatelů (verze 2.1).

Podnikatelé jsou významným článkem české ekonomiky, z nichž cca 99,8 % tvoří malí a střední podnikatelé. Vliv na další snížení administrativní zátěže podnikatelů v následujícím období by mělo mít zejména pokračování v realizaci 28 opatření zaměřených zejména na elektronizaci, sdílení dat uvnitř státní správy, placení daní atd. Důležité je konzultování opatření v co největší možné míře s podnikateli, např. prostřednictvím Expertní skupiny pro snižování administrativní zátěže podnikatelů zřízené při MPO. Z mezinárodního srovnání přístupu k agendě snižování administrativní zátěže při podnikání vyplývá, že přístup České republiky koresponduje s přístupy a postupy ve většině zemí Evropské unie. O stavu pokračování snižování administrativní zátěže podnikatelů bude vláda ČR informována zprávou do 30. června 2018.

Usnesení vlády č. 505 ze dne 10. července 2017 dále ukládá resortům pokračovat v plnění opatření na snižování administrativní zátěže podnikatelů, postupovat tak, aby došlo ke snížení administrativní zátěže o 40 opatření do konce roku 2020 a v roce 2021 realizovat další přeměření administrativní zátěže podnikatelů.

Administrativní zátěž dopadající na podnikatele se daří snižovat.

Snížení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce OP Rybářství 2014–2020

Všechna plánovaná opatření pro snížení administrativní zátěže pro žadatele a příjemce OP Rybářství, definovaná ve VNSPA, byla směřována do nového programového období 2014–2020. Programový dokument byl schválen Evropskou komisí 2. 6. 2015 a první výzvy pro příjem Žádostí o podporu byly vyhlášeny na podzim roku 2015.

Snížení administrativní zátěže je posuzováno z hlediska úspěšnosti plnění jednotlivých opatření specifikovaných v následujících dokumentech:

- VNSPA
- Interní evaluace OP Rybářství 2014–2020
- Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství 2014–2020

A. Opatření ke snižování administrativní zátěže pro příjemce OP Rybářství, plánovaná ve VNSPA

Plánovaná opatření	Očekávané výsledky	Stav plnění
Plná elektronizace příjmu Žádostí o dotace u všech opatření OP Rybářství 2014 – 2020.	Žadatel nebude vkládat nepřiměřené množství finančních prostředků např. do ověřování listin a dokumentů. Žadatel podá svoji Žádost o dotaci z domova či své pracovní kanceláře.	Splněno
Plné využití elektronických podpisů na dokumentech	Zjednodušení komunikace mezi žadateli a implementačními subjekty.	Splněno
Plná elektronizace Hlášení o změnách a možnost jeho podání přes Portál farmáře.	Žadatel vyplňuje a odesílá Hlášení o změně přes Portál farmáře a to např. z domova či své pracovní kanceláře. Zjednodušení administrace pro žadatele.	Splněno
Doplnění Žádosti o dotaci a příloh přes Portál farmáře na základě výsledků administrativní kontroly.	Žadatel doplňuje Žádosti o dotaci a přílohy přes Portál farmáře a to např. z domova či své pracovní kanceláře. Zjednodušení administrace pro žadatele.	Splněno
Využití služeb katastru nemovitostí pro podporu administrace Žádostí o dotaci	Nahlížení do katastru nemovitostí umožní přístup k aktuálním datům a zároveň sníží byrokratickou zátěž na žadatele/příjemce.	Splněno
Další rozšíření funkcionalit Portálu farmáře	Zjednodušení komunikace mezi žadateli a implementačními subjekty.	Splněno

B. Opatření vyplývající z Interní evaluace OP Rybářství 2014–2020

Seznam doporučení týkajících se snižování administrativní zátěže

Doporučení	Zpracování/vyjádření ŘO OP Rybářství
Prodloužit lhůtu pro podání Žádosti	Příjem Žadostí o podporu byl prodloužen na 3 týdny.
Ověřit dostatečné nastavení lhůty pro výběrové řízení	Lhůta pro předložení dokumentace k výběrovému řízení byla prodloužena na 10 týdnů.
Upravit termíny pro jednotlivé výzvy tak, aby reflektovaly vyčerpání rybníků subjektů v období jarních a podzimních výlovů	Neakceptováno, z hlediska administrativních kapacit na zprostředkujícím subjektu je prioritou uskutečnění příjmu Žadostí o podporu ve stejném období jako v Programu rozvoje venkova.
Provést revizi Pravidel, formulářů a instrukcí - zpřesnit formulace a vysvětlivky v instruktážním listě, odstranit chyby a pokusit se zjednodušit formuláře Žádosti	ŘO OP Rybářství provedl revizi Pravidel, formulářů a instrukcí. Bylo upraveno krácení podpory za nedodržování vykazování indikátorů. Ve formuláři Žádosti o podporu bylo odstraněno dělení na produktivní investici a modernizaci, obnovu. Byla provedena úprava a revize limitů jednotlivých způsobilých výdajů a úprava číselníku. Maximální velikost projektu byla zvýšena na 20 mil. Kč (u opatření 2.2.).
Zvážit nastavení způsobilých výdajů - umožnit žádat o podporu na zpětně pořízené věci	Způsobilé výdaje lze nyní realizovat z hlediska času od data registrace Žádosti o podporu.

C. Opatření vyplývající z Procesního a výsledkového hodnocení OP Rybářství 2014–2020

V rámci šetření mezi žadateli bylo zjištěno, že tzv. klienti OP Rybářství hodnotí procesní nastavení programu pozitivně a vnímanou image činnosti ŘO Rybářství a SZIF lze považovat za kladnou. Program obsluhuje relativně úzkou a homogenní cílovou skupinu, která vykazuje vysoký podíl “zásahu” (většina způsobilých žadatelů má autentickou zkušenost s podáním žádosti v tomto či minulém programovém období). Veškeré bariéry (negativní reputace, negativní zkušenosti) však mohou mít závažný dopad v celé cílové skupině. Z evaluace také vyplynulo, že v procesu existuje vysoká míra ukončených administrací a rovněž většina ze žadatelů nebyla schopna podat formálně bezvadnou žádost. Obě tyto skutečnosti představují pro pracovníky ŘO OP Rybářství a SZIF zbytečně vynaloženou práci a rovněž ze strany žadatelů dochází k jejich zatěžování. Níže uvedená doporučení, formulovaná externím evaluátorem, by měla přispět ke snížení administrativní zátěže žadatelů/příjemců OP Rybářství 2014–2020.

Doporučení	Zpracování/vyjádření ŘO OP Rybářství	Stav plnění k 31. 10. 2017
Vzhledem k negativní zpětné vazbě žadatelů týkající se načasování výzev navrhujeme zvážit úpravu načasování u plánovaných výzev s ohledem na vytíženost žadatelů v jednotlivých ročních obdobích.	Pravidla pro 11. výzvu byla upravena následovně: "Regionální odbor SZIF provede úplnou kontrolu formálních náležitostí a přijatelnosti Žádosti o podporu včetně příloh, která byla zaregistrována a nebyla ukončena dle písmene h) kap. 9.1.1., a to ve lhůtě do 49 kalendářních dnů od ukončení příjmu žádostí. Případně-li konec této lhůty na dny od 1. 12. do 2. 1. následujícího roku, bude tato lhůta prodloužena až o 36 kalendářních dnů."	splněno
Systémová práce s častými chybami a jejich komunikace směrem k žadatelům. Vytvoření publikace častých chyb v rámci jednotlivých procesů resp. témat včetně uvedení dobré praxe. Vyšší míra individualizace informační a metodické podpory, cílená na problematická místa implementace (tj. zejména procesy týkající se přípravy a příjmu žádostí a problematiky realizace výběrových řízení).	Do konce roku 2017 bude vyhlášena veřejná zakázka na Komunikační služby. Součástí plnění bude také vyhotovení návrhu a realizace komunikačních aktivit souvisejících s potřebou snížit chybovost žádostí o podporu a poskytnout lepší metodickou podporu cílenou na problematická místa implementace. SZIF ve spolupráci s ŘO OP Rybářství již provedl analýzu chybníků, která obsahuje přehled nejčastějších chyb a seznam těchto chyb zveřejnil na webových stránkách programu.	v realizaci/částečně splněno
Zvážit možnost zvýšení počtu uvedených příkladů způsobu hodnocení jednotlivých kritérií v rámci Pravidel pro žadatele a příjemce.	Hodnotící kritéria byla revidována, projednána na Odborné skupině OP Rybářství a schválena na Monitorovacím výboru dne 16. 11. 2017. V Pravidlech opatření 2.1., 2.2.a), 2.4. a 5.3. pro 11. výzvu jsou v poznámkách pod čarou uvedeny příklady hodnocení kritérií. V rámci plánovaných komunikačních aktivit bude zvážena možnost uvedení dalších příkladů do příruček dobré praxe.	částečně splněno
Zvážit možnost vytvoření unifikovaných zjednodušených šablon projektových žádostí.		v jednání s partnery

Doporučení	Zpracování/vyjádření ŘO OP Rybářství	Stav plnění k 31. 10. 2017
Zvýšit informovanost žadatelů a příjemců o možnostech notifikací spojených s nově vloženými dokumenty na Portálu farmáře. Zvýšení informovanosti může být součástí komunikace se žadateli/příjemci, a to například v příručkách dobré a špatné praxe, nebo pomocí direct emailu na žadatele/příjemce v dané výzvě.	Na Portál farmáře byl v „Podrobných postupech OPR“ zveřejněn manuál Zaslání emailových zpráv k dokumentům odesílaným ze SZIF prostřednictvím Portálu farmáře. SZIF zároveň emailem oslovil žadatele, kteří neměli notifikace aktivované, a informoval je o těchto možnostech Portálu farmáře. V rámci 9. výzvy nebyl zaznamenán žádný podnět od žadatele týkající notifikací z Portálu farmáře. V případě potřeby budou realizovány další komunikační aktivity, a to v rámci veřejné zakázky na Komunikační služby.	v realizaci/částečně splněno
Žadatelé hodnotí informační zdroje do značné míry pozitivně, zejména ve vztahu k jejich dostupnosti a dostatečnosti. Výhrady směřují spíše ke kvalitě informací a jejich přehlednosti. Doporučujeme proto zkvalitnit informační materiály a aktivity pro žadatele, se zaměřením na publikace jako Průvodce OP Rybářství 2014–2020 či vytvoření podrobných letáků / brožur k jednotlivým opatřením. Více využívat semináře a rozšířit možnosti osobních konzultací s pracovníky ŘO i SZIF a zvážit vypracování evidence dobré a špatné praxe.	ŘO OP Rybářství realizoval v červenci 2017 veřejnou zakázku na tisk letáků s informacemi o jednotlivých opatřeních a na tisk aktualizovaného Průvodce OP Rybářství.	zrealizováno / splněno
	ŘO OP Rybářství připravuje VZ na Komunikační služby pro OP Rybářství, v rámci které bude vytvořena Strategie komunikace OP Rybářství, budou určeny vhodné komunikační nástroje a dojde k samotné realizaci komunikace a PR. Předpokládá se nastavení způsobu a realizace pravidelného informování o novinkách v OP Rybářství (newslettery a články v médiích), vytvoření atraktivních příruček a brožur a jejich komunikace vůči identifikovaným cílovým skupinám.	v realizaci
	ŘO plánuje pokračovat v realizaci pravidelných seminářů k jednotlivým výzvám. Žadatelé již mají možnost osobně konzultovat s ŘO OP Rybářství a SZIF. Před spuštěním 11. výzvy ŘO a SZIF realizoval 3 semináře pro žadatele. Další semináře budou realizovány dle potřeby nebo v souladu s plánovanou Komunikační strategií.	částečně splněno

V následujících letech implementace bude ze strany ŘO OP Rybářství i nadále sledována míra administrativní zátěže žadatelů/příjemců OP Rybářství, a to v návaznosti na další vyhlášené výzvy a přijaté Žádosti o podporu. Hlavním ukazatelem pro hodnocení úspěšnosti přijatých opatření bude analýza následujících ukazatelů:

- Procento ukončených administrací Žádostí o podporu (včetně analýzy důvodu jejich ukončení)
- Procento chybných Žádostí o podporu - tedy Žádostí, které byly vráceny žadateli k opravě (včetně analýzy důvodů)

5.3 Závěry a doporučení

Na základě výstupů MPO lze konstatovat, že administrativní zátěž podnikatelů v ČR se daří snižovat. Rovněž se podařilo snížit administrativní zátěž pro žadatele OP Rybářství 2014–2020 prostřednictvím plné elektronizace při administraci projektů. Přijatá opatření, která byla definována ve VNSPA byla splněna a lze konstatovat jejich přínos ke snižování administrativní zátěže.

V počáteční fázi implementace OP Rybářství však byly zaznamenány nové překážky v administraci, které jednak kladou vyšší nároky na žadatele a zároveň mají vliv na ochotu žadatelů realizovat projekty spolufinancované z ENRF. Tyto bariéry vznikly v souvislosti se spuštěním nového systému administrace a významně se na vytvoření nových bariér podílí také nové požadavky spojené s monitorováním ESI fondů. ŘO OP Rybářství se na základě výsledků evaluací zabývá doporučeními evaluátorů, realizuje konkrétní úkoly s cílem zefektivnit a zjednodušit implementaci OP Rybářství. V následujících letech bude i nadále program vyhodnocován z hlediska procesů, nejbližší plánovaná evaluace se uskuteční na přelomu roku 2018/2019 a její součástí bude mimo jiné i měření efektů a dopadů přijatých opatření.

Doporučení a konkrétní opatření k nápravě byla již formulována v rámci Interní evaluace a Procesního hodnocení OP Rybářství a v současné době probíhá jejich realizace. Žádná nová doporučení při hodnocení VNSPA nejsou definována.

6. Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování

6.1 Popis opatření

V České republice, jako ve vnitrozemském státu bez přístupu k moři, je veškerá rybářská produkce vázána na sladkovodní akvakulturu. V produkčním rybářství dominuje produkce kapra v uměle vytvořených vodohospodářských dílech – rybnících.

Specifikou rybníčního chovu ryb je víceúčelové využívání rybníků. Ty pak slouží nejen k produkci samotných ryb, ale také k ochraně přírody a krajiny, k zachování druhové pestrosti fauny a flóry (NATURA 2000 aj.), dále slouží také jako zdroj pitné a technologické vody, k závlahám, ke zlepšení kvalitativních parametrů vody přitékající do rybníků a v neposlední řadě i k zachování či nové tvorbě přirozeného rázu krajiny, včetně koupání a turistiky.

V ČR nebylo přistoupeno ke koordinovanému územnímu plánování pro oblast akvakultury, neboť charakteristika odvětví akvakultury včetně historického rozmístění a koncentrace rybníčních soustav je již dána.

Udržitelný rozvoj a růst sladkovodní akvakultury je v ČR podporován prostřednictvím OP Rybářství 2014–2020, přičemž jednou z hlavních priorit OP Rybářství je **zvýšit konkurenceschopnost tradiční akvakultury včetně investic do zachování udržitelné produkce tržních ryb**. Vzhledem k výše uvedenému nastavení podpory bude udržitelnost akvakultury zhodnocena převážně v následující kapitole, a to v souvislosti s konkurenceschopností odvětví akvakultury. V této kapitole bude provedeno hodnocení konkrétních prvků nastavení administrace, zajišťujících dodržení požadavků na udržitelný růst, a zároveň bude posouzen pokrok při dosahování priorit, které jsou zaměřené výhradně na udržitelný rozvoj:

- a) Zachovat a rozmnožovat vodní živočichy pro stabilizaci a obnovu biologické rozmanitosti se zvláštním důrazem na vysazování úhoře říčního (*Anguilla anguilla*) do vybraných vodních toků
- b) Podporovat zdraví a dobré životní podmínky zvířat v akvakultuře a zajišťovat léčení závažných chorob v případě propuknutí nákazy prostřednictvím aplikace veterinárních léčivých přípravků
- c) Omezit šíření nepůvodních druhů vodních a na vodu vázaných organismů (zejména ryb, ale i bezobratlých, rostlin a patogenů)

6.2 Hodnocení

Hodnocení prvků implementace OP Rybářství (vedoucích k udržitelnému rozvoji)

Kromě věcného nastavení jednotlivých opatření OP Rybářství 2014–2020 je v tomto programu na obecné úrovni zohledněn princip udržitelného rozvoje v rámci konkrétních prvků nastavení administrace. Základní informace o principu udržitelného rozvoje včetně požadavků na ochranu životního prostředí jsou zahrnuty v programovém dokumentu OP Rybářství, přičemž implementační nastavení OP Rybářství definuje:

- Aktivitu zaměřené na udržitelný rozvoj
- Aktivitu s vlivem na udržitelný rozvoj
- Aktivitu neutrální z hlediska udržitelného rozvoje

Konkrétní opatření ve vztahu k udržitelnému rozvoji jsou pak v rámci OP Rybářství zakotvena především v Pravidlech pro žadatele, kde je stanoveno, že žadatelé/příjemci jsou povinni zajistit, aby projekt neměl prokazatelně negativní vliv na trvale udržitelný rozvoj. Toto opatření je prováděno u všech opatření OP Rybářství prostřednictvím Žádostí o podporu, ve kterých žadatelé popisují vztah projektů k rozvoji – tj. zda má projekt negativní vliv na trvale udržitelný rozvoj.

V rámci Procesního a výsledkového hodnocení programu bylo ověřeno, že všechny projekty s potenciálně negativním efektem na udržitelný rozvoj byly formálně vyloučeny z podpory programu.

Hodnocení priorit VNSPA

a) Zachování a rozmnožování vodních živočichů pro stabilizaci a obnovu biologické rozmanitosti se zvláštním důrazem na vysazování úhoře říčního (*Anguilla anguilla*) do vybraných vodních toků

OP Rybářství, resp. opatření 2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby umožňuje podporovat **vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků** (v povodí Labe a Odry). Program tak přispívá k plnění Plánů managementu úhoře říčního, které mají za cíl snížit úmrtnost způsobenou lidskou činností a tím umožnit, aby do moře uniklo přinejmenším 40 % dospělého úhoře v poměru k nejpříznivějším odhadům úniku, k nimž by docházelo bez negativního vlivu lidských činností. V rámci naplňování opatření 2.5. jsou sledovány environmentální indikátory: *Množství vysazeného úhoře* a *Počet projektů zaměřených na snížení dopadu akvakultury na životní prostředí*. Z hlediska příspěvku OP Rybářství k udržitelnému rozvoji jsou v současné fázi implementace administrovány projekty na vysazení 2 041 kg úhoře, plánovaný příspěvek OP Rybářství k udržitelnému rozvoji (2 000 kg) bude tedy při realizaci těchto projektů dosažen. Indikátor *Počet projektů* je nyní naplněn z 92 %.

b) Podpora zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v akvakultuře a zajištění léčení závažných chorob v případě propuknutí nákazy prostřednictvím aplikace veterinárních léčivých přípravků

Veterinární aspekty chovu a zpracování ryb legislativně upravuje zákon č. 166/1999 Sb. ze dne 30. 7. 1999, o veterinární péči a o změně souvisejících zákonů (veterinární zákon), ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon zapracovává příslušné předpisy Evropské unie a v návaznosti na přímo použitelné předpisy Evropské unie stanovuje požadavky veterinární péče na chov a zdraví zvířat a na živočišné produkty, dále upravuje práva a povinnosti fyzických a právnických osob, soustavu, působnost a pravomoc orgánů vykonávajících státní správu v oblasti veterinární péče, jakož i některé odborné veterinární činnosti a jejich výkon.

Naposledy byl zákon novelizován vyhláškou č. 134/2014 Sb., kterou se mění vyhláška č. 290/2008 Sb., o veterinárních požadavcích na živočichy pocházející z akvakultury a na produkty akvakultury, o opatřeních pro předcházení a zdolávání některých nákaz vodních živočichů, ve znění vyhlášky č. 59/2013 Sb. Ve vyhlášce se mění vymezení nákazy ryb nakažlivou chudokrevností lososů.

Žadatelé OP Rybářství jsou povinni dodržovat požadavky platné legislativy, tato podmínka je zakotvena ve všech Pravidlech pro žadatele a příjemce z OP Rybářství 2014–2020.

c) Omezit šíření nepůvodních druhů vodních a na vodu vázaných organismů (zejména ryb, ale i bezobratlých, rostlin a patogenů)

Omezení šíření nepůvodních druhů je zajištěno pomocí nastavení legislativního rámce. Do současné doby proběhla v ČR implementace následujících předpisů:

- Nařízení Rady (ES) č. 708/2007 ze dne 11. června 2007 o používání cizích a místně se nevyskytujících druhů v akvakultuře
- Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014 ze dne 22. října 2014 o prevenci a regulaci zavlékání či vysazování a šíření invazních nepůvodních druhů
- Prováděcího Nařízení Komise (EU) 2016/1141 ze dne 13. července 2016, kterým se přijímá seznam invazních nepůvodních druhů s významným dopadem na Unii podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1143/2014

6.3 Závěry a doporučení

S ohledem na provedené hodnocení lze konstatovat, že opatření nastavená ve VNSPA, která se týkají udržitelného rozvoje a růstu odvětví, jsou aktuálně naplňována. K jejich realizaci dochází prostřednictvím implementace příslušné legislativy a také s pomocí podpor z OP Rybářství. V případě, že budou dokončeny všechny dosud zaregistrované projekty, bude cíl v oblasti vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků splněn na úrovni 102 %. ŘO OP Rybářství plánuje vyhlásit další příjem Žadostí o podporu v rámci opatření 2.5. Akvakultura poskytující environmentální služby, je tedy pravděpodobné, že do konce programového období dojde k ještě vyššímu překročení plánovaných cílů. Pro tuto oblast VNSPA nejsou formulována žádná nová opatření.

7. Posílení konkurenceschopnosti akvakultury v Evropské unii

7.1 Popis opatření

Globálním cílem rybářství je udržitelná a konkurenceschopná akvakultura založená na inovacích, konkurenceschopnosti, znalostech a účinnějším využití zdrojů. Cílem je **rozvoj udržitelného chovu ryb** v České republice a **zajištění rovnoměrných dodávek domácích sladkovodních ryb** na domácí trh v požadovaném sortimentu včetně rozvoje mimoprodukčních funkcí rybníků (péče o krajinu, retence vody, rybářská turistika apod.). V českých podmínkách je nezbytné souběžně **rozvíjet tradiční a osvědčené formy akvakultury** (rybníkářství) ve stávajících místech a zařízeních pro zajištění výroby kapra a jeho dodávek na trh zejména v sezónních cyklech. Současně je také potřeba **podpořit zavádění moderních intenzivních chovných systémů** přispívajících k eliminaci negativních dopadů na životní prostředí, které budou požizovány pro produkci lososovitých, popř. dalších druhů ryb (tj. hybridů lososovitých ryb, nové druhy síhů, teplomilné a dravé druhy ryb) k zajištění celoročních dodávek do tržní sítě.

V rámci VNSPA byly stanoveny následující specifické cíle:

- Zachování konkurenceschopné a ekonomicky životaschopné tradiční akvakultury s pozitivními mimoprodukčními funkcemi
- Posilování technologického rozvoje, inovací a předávání znalostí v sektoru akvakultury včetně souvisejícího zpracování, investice do vývoje moderní intenzivní technologie chovu umožňující udržitelnou produkci ryb při nízké spotřebě vody a minimálním zatížení životního prostředí a zajištění welfare chovaných ryb

Ve VNSPA byly dále stanoveny jednotlivé priority podporující globální a specifické cíle. Nastavené priority jsou v souladu s Prioritami Unie a cíli definovanými v nařízení o ENRF, které se dále promítají do OP Rybářství 2014–2020. **K naplňování priorit VNSPA by tak mělo docházet prostřednictvím plnění cílů OP Rybářství.**

7.2 Hodnocení

S ohledem na zpoždění implementace programu, které bylo způsobeno zejména pozdním přijetím nařízení o ENRF, nelze v současné době hodnotit efekty jednotlivých opatření. Analýza věcného pokroku programu ve vztahu k udržitelnosti a konkurenceschopnosti odvětví akvakultury byla z výše uvedeného důvodu provedena na základě údajů pocházejících ze zaregistrovaných Žádostí o podporu (dataset neobsahuje ukončené Žádosti o podporu).

V hodnocení jednotlivých priorit VNSPA byly také zohledněny výsledky:

- Interní evaluace OP Rybářství 2014–2020
- Procesního a výsledkového hodnocení OP Rybářství 2014–2020

7.2.1 Priorita Unie 2 Podpora environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje

Priorita Unie 2 zahrnuje následující čtyři priority VNSPA:

1. Podporovat vývoj nových nebo inovovaných produktů a technologií a jejich zavádění do podniků

- Posílit postavení ČR v oblasti výzkumu a technologie, zejména v oblasti trvalého rozvoje, využívání a transferu inovativních technologií
- Testovat nové technologie, prostřednictvím pilotních projektů, zavádět nové nebo podstatně zlepšené produkty, nové akvakulturní druhy s dobrým tržním potenciálem, nové nebo zdokonalené postupy, nové nebo zdokonalené řídicí a organizační systémy

2. Celoživotní vzdělávání

- Novými vědeckými a technickými poznatky a inovativními technologiemi rozšířit a obohatit znalosti zainteresovaných osob v odvětví akvakultury

Výše uvedené priority VNSPA jsou naplňovány prostřednictvím opatření 2.1. Inovace v rámci OP Rybářství 2014–2020.

3. Investovat do konkurenceschopnosti tradiční akvakultury

- Modernizovat akvakulturní jednotky, investovat do výstavby, obnovy a odbahnění rybníků, nové výstavby a modernizace zařízení pro posílení konkurenceschopnosti rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb
- Investovat do výstavby nových rybníků, které mimoprodukční funkce plní také retenční a protipovodňovou funkci, zvláště v oblastech, kde rybníky tuto funkci plnily v minulosti
- Diverzifikovat činnosti rybářských mikro podniků, malých a středních podniků prostřednictvím ekoturistiky, rybářské turistiky, přímého prodeje s možností úpravy ryb na místě
- Podporovat nové chovatele zahajující podnikání v akvakultuře
- Ochránit rybářská hospodářství proti rybožravým predátorům a živočichům ničícím vodní díla
- Zvýšit energetickou účinnost akvakultury a přechod podniků na obnovitelné zdroje energie

Priorita je naplňována prostřednictvím opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury, které se dále dělí na záměr a) Investice do akvakultury a záměr b) Diverzifikace akvakultury, a opatření 2.3. Podpora nových chovatelů.

4. Investovat do recirkulačních zařízení

- Vybudovat moderní recirkulační zařízení k produkci kvalitních ryb
- Zvýšit produkci ryb z recirkulačních systémů a souběžně i zvýšit energetickou účinnost ve stávajících chovech prostřednictvím modernizace
- Rozvinout intenzivní akvakulturu založenou na aplikaci moderních inovativních metod šetrných k životnímu prostředí
- Rozšířit stávající sortiment ryb o druhy produkované v recirkulačních systémech (nové druhy síhů, hybridy lososovitých ryb, teplomilné a vybrané dravé ryby)

K prioritě je přiřazeno opatření 2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním.

Analýza a posouzení věcného pokroku opatření 2.1. Inovace

Cílem opatření 2.1. Inovace je zvýšení konkurenceschopnosti akvakultury v produkční i zpracovatelské oblasti stimulací vývoje a aplikací inovací a zaváděním nových nebo zdokonalených produktů nebo procesů. Celkové finanční prostředky alokované k naplňování tohoto opatření činí 1,29 mil. EUR.

Na projekty opatření 2.1. Inovace dosud byly vyhlášeny následující výzvy:

Číslo výzvy	opatření / záměr	Období příjmu žádostí
1	2.1., 2.2. záměr a), 2.4., 5.3.	21. 10. - 3. 11. 2015
11	2.1., 2.2. záměr a), 2.4., 5.3.	10. 10. - 1. 11. 2017

Přehled výsledkových a výstupových indikátorů opatření 2.1.

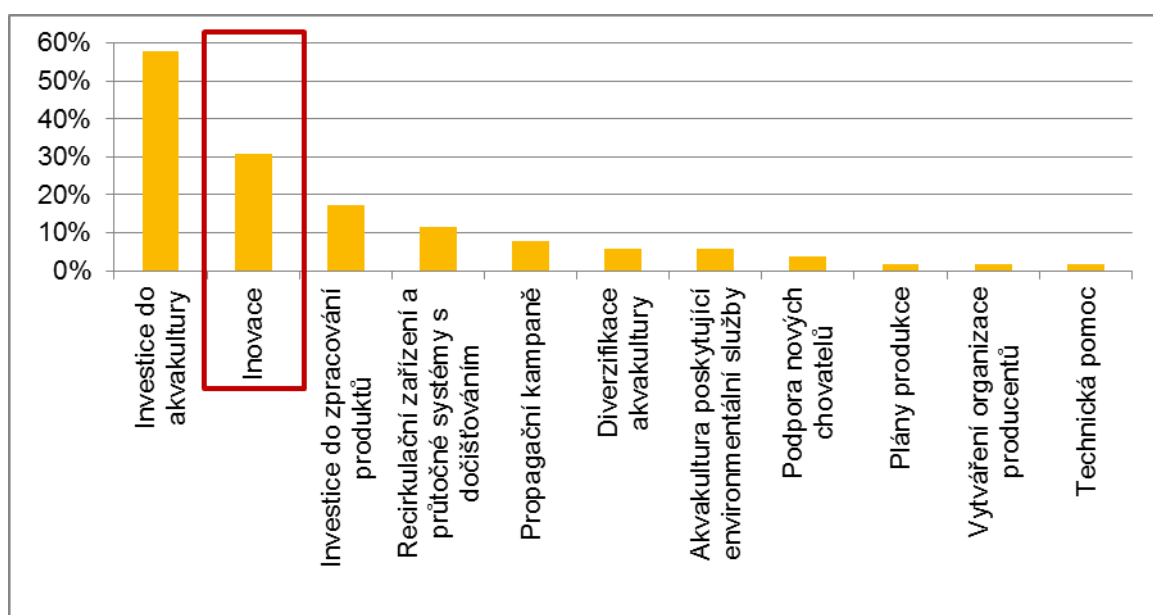
ID	Název indikátoru	Typ	Jednotka	Cílová hodnota	Hodnota ze Žádosti	Hodnota ze Žádosti (v %)
95110	Změna objemu produkce akvakultury	Výsledkový	t	16	2,9	18,1
95510	Změna hodnoty produkce akvakultury	Výsledkový	tis. EUR / rok	34	6,2	18,4
95515	Udržení objemu akvakulturní produkce	Výsledkový	t	200	0	0
96002	Počet projektů zaměřených na inovace, poradenství a pojištění	Výstupový	projekty	18	9	50,0

První výzva na opatření 2.1. Inovace byla vyhlášena na podzim roku 2015, přičemž zaregistrováno bylo celkem 5 projektů. Pouze ke 2 projektům bylo vydáno Rozhodnutí o

poskytnutí dotace, což představuje zhruba desetinu očekávaného počtu projektů. Na základě výsledků Interní evaluace 1. a 2. výzvy (ukončené na začátku roku 2016) bylo přistoupeno k revizi programového dokumentu, v rámci níž byl doplněn seznam způsobilých příjemců o veřejnoprávní subjekty (např. univerzity nebo výzkumné instituce). Zároveň z dotazníkového šetření u potenciálních žadatelů, které bylo provedeno na začátku roku 2017, byl zjištěn zájem o inovace - cca třetina respondentů uvedla jako plánované opatření 2.1. Inovace.

Graf 1: V rámci jakého opatření plánujete žádat o podporu na váš projektový záměr?

Zdroj: Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství 2014–2020

Po ukončení 11. výzvy, vyhlášené pro druhý příjem Žádostí o podporu v opatření 2.1. Inovace, je nyní v administraci celkem 9 projektů v hodnotě 11,6 mil Kč (427,3 tis. EUR¹), což představuje naplnění finanční alokace opatření na celé programové období z 34,4 %.

V důsledku těchto investic se předpokládá cílový nárůst objemu akvakulturní produkce o 2,9 tun ročně. K naplnění cílové hodnoty indikátoru Změna objemu produkce akvakultury by měla přispět realizace projektů zhruba 18 %. Podobný příspěvek k naplnění cíle lze očekávat rovněž u indikátoru Změna hodnoty produkce akvakultury. Výstupové indikátory zaměřené na počty projektů jsou naplňovány z cca 50 % cílové hodnoty.

Potenciál dalšího naplnění opatření 2.1. Inovace

Plnění výsledkových ukazatelů v administrovaných projektech je aktuálně spíše na nízké úrovni. Vzhledem k provedené revizi programového dokumentu lze předpokládat zvýšený zájem o opatření ze strany veřejnoprávních subjektů, tento trend lze vysledovat již v rámci

¹ K přepočtu všech finančních údajů uvedených v evaluaci VNSPA je použit kurz ECB ze dne 31. 12. 2016 = 27,045 Kč / 1 €.

11. výzvy. Pozitivně nastartovaná změna však zároveň představuje riziko pro plnění výsledkových indikátorů, neboť veřejnoprávní subjekty nejsou vázáni k dosahování výsledků v podobě zvýšení nebo udržení produkce.

ŘO OP Rybářství předpokládá vyhlášení dalších dvou výzev, při stejném tempu zaregistrovaných žádostí jako doposud je pravděpodobné vyčerpání alokace pro opatření.

Analýza a posouzení věcného pokroku opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury a 2.3. Podpora nových chovatelů

Cílem opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury je zvýšení konkurenceschopnosti rybářských podniků prostřednictvím technologického rozvoje; zachování udržitelné produkce ryb z tradiční akvakultury; výstavby rybníků; úspory spotřeby energie v akvakultuře, ekologicky šetrnější akvakultury, účinnějšímu využívání zdrojů a rozšíření možností a příjmů podnikatelů v akvakultuře o další formy podnikání úzce spojené s produkční činností v akvakultuře. Hlavním cílem opatření 2.3. Podpora nových chovatelů je umožnění vstupu nových subjektů do odvětví a zajištění jejich počáteční konkurenceschopnosti.

Celková alokace pro opatření 2.2. je 16,77 mil. EUR, u opatření 2.3. činí celková alokace 2,24 mil. EUR.

Na projekty opatření 2.2. Produktivní investice do akvakultury a 2.3. Podpora nových chovatelů dosud byly vyhlášeny následující výzvy:

Číslo výzvy	Opatření / záměr	Období příjmu žádostí
1	2.2. záměr a)	21. 10. 2015 - 3. 11. 2015
4	2.2. záměr b), 2.3.	3. 5. 2016 - 17. 5. 2016
5	2.2. záměr a)	11. 10. 2016 - 31. 10. 2016
9	2.2. záměr b), 2.3.	4. - 24. 4. 2017
11	2.2. záměr a)	10. 10. - 1. 11. 2017

Přehled výsledkových a výstupových indikátorů – opatření 2.2. a 2.3.

ID	Název indikátoru	Typ	Jednotka	Cílová hodn.	Hodnota ze Žádostí	Hodnota ze Žádostí (v %)
95110	Změna objemu produkce akvakultury	výsledkový	t	208	244,1	177,4
				z toho 2.2	158,7	
				z toho 2.3	7,1	
95510	Změna hodnoty produkce akvakultury	výsledkový	tis. EUR	458	356,3	77,8
				z toho 2.2	341,0	
				z toho 2.3	15,3	

ID	Název indikátoru	Typ	Jednotka	Cílová hodn.	Hodnota ze Žadostí	Hodnota ze Žadostí (v %)
95515	Udržení objemu akvakulturní produkce	výsledkový	t	1400	14 887,7*	1 063,4*
				z toho 2.2	14 864,9*	
				z toho 2.3	22,8*	
96001	Počet projektů zaměřených na produktivní investice do akvakultury	výstupový	projekty	415	313	75,4
96003	Počet projektů zaměřených na obecnou podporu lidského kapitálu v oblasti akvakultury a nových chovatelů v oblasti akvakultury	výstupový	projekty	40	6	15,0

* Vzhledem ke složitosti vyhodnocování indikátoru 95515 jsou v přehledu zahrnuty pouze údaje ze Žadostí o podporu zaregistrované v rámci 1. a 5. výzvy. Analýza údajů z 11. výzvy bude provedena během hodnocení plánovaného na přelom roku 2018/2019.

Po ukončení 11. výzvy eviduje ŘO OP Rybářství v administraci následující projekty:

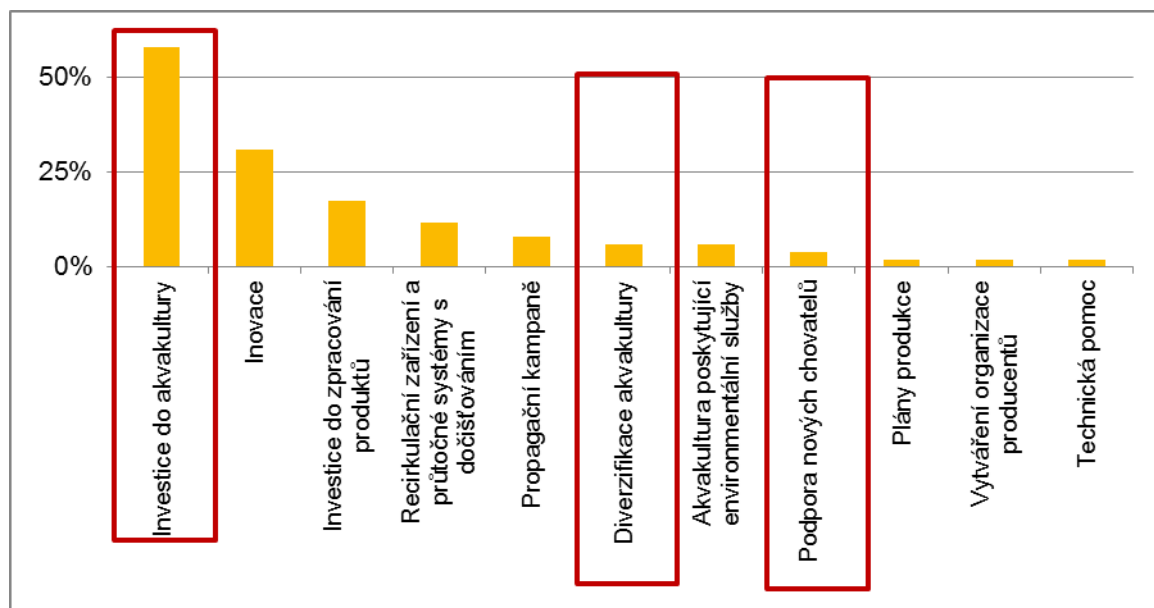
- 313 projektů v opatření 2.2.a) Investice do akvakultury v hodnotě 351,8 mil Kč (13 mil. EUR)
- 9 projektů v opatření 2.2.b) Diverzifikace akvakultury v hodnotě 7,2 mil. Kč (267,1 tis. EUR)
- 6 projektů v opatření 2.3. Podpora nových chovatelů v hodnotě 4,7 mil. Kč (172,7 tis. EUR)

Aktuálně realizované projekty opatření 2.2.a) Investice do akvakultury jsou zaměřeny především na modernizaci a výstavbu zařízení pro posílení konkurenceschopnosti rybníků, sádek, rybích líhní a průmyslových chovů ryb, na pořízení technického vybavení a na odbahňování a výstavbu rybníků. V opatření 2.2.b) Diverzifikace akvakultury je největší zájem o podporu na zřízení nebo rekonstrukci prodejen ryb a opatření 2.3. Podpora nových chovatelů podporuje projekty zaměřené především na modernizaci sádek, pořízení technického vybavení či odbahnění rybníka u začínajících podniků akvakultury.

Z hlediska perspektivy naplnění cílů programu v opatřeních 2.2. a 2.3. je podstatné, že potenciální žadatelé považují podporu investic do akvakultury za nejatraktivnější nástroj OP Rybářství, jak ukázaly výsledky dotazníkového šetření realizovaného v průběhu Procesního a výsledkového hodnocení. Více než polovina potenciálních žadatelů, kteří deklarují plány žádat o podporu v rámci programu, by žádali v rámci opatření 2.2.a). Oproti tomu v případě opatření 2.2.b) a 2.3. je zájem potenciálních žadatelů velmi nízký, což představuje potenciální riziko z hlediska absorpční kapacity ve vztahu k plánovaným výzvám pro tato dvě opatření.

Graf 2: V rámci jakého opatření plánujete žádat o podporu na váš projektový záměr?

Zdroj: Procesní a výsledkové hodnocení OP Rybářství 2014–2020

V rámci Procesního a výsledkového hodnocení bylo externím evaluátorem doporučeno, aby ŘO OP Rybářství zaměřil pozornost na zvýšení absorpční kapacity u opatření 2.2. b) a 2.3. Ke zvýšení zájmu o tato opatření by měla přispět zvýšená metodická podpora žadatelům při přípravě a realizaci projektů a dále cílená komunikace obsahu a možností opatření vůči potenciálním žadatelům.

Potenciál naplnění opatření 2.2. a 2.3.

Opatření 2.2.a) je nosným opatřením celého OP Rybářství. Vzhledem k vysokému počtu administrovaných Žádostí o podporu je dosažení cílových hodnot indikátorů pro toto opatření reálné. Naproti tomu opatření 2.2.b) a 2.3. se potýká od začátku jeho implementace s nízkou absorpční kapacitou.

Analýza a posouzení věcného pokroku opatření 2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním

Cílem opatření 2.4. je vybudování moderních recirkulačních zařízení a průtočných systémů s dočišťováním k produkci kvalitních ryb, nárůst produkce ryb z těchto zařízení a rozvinutí intenzivní akvakultury založené na aplikaci moderních inovativních metod šetrných k životnímu prostředí.

Celková alokace pro opatření 2.4 činí 5,9 mil. EUR.

Na projekty opatření 2.4. byly doposud vyhlášeny následující výzvy:

Číslo výzvy	Opatření	Období příjmu žádostí
1	2.4.	21. 10. 2015 - 3. 11. 2015
5	2.4.	11. 10. 2016 - 31. 10. 2016
11	2.4.	10. 10. - 1. 11. 2017

Přehled výsledkových a výstupových indikátorů – opatření 2.4.

ID	Název indikátoru	Typ indikátoru	Jednotka	Cílová hodnota	Hodnota ze Žádosti	Hodnota ze Žádosti (v %)
95310	Změna objemu produkce systémů s recirkulací	Výsledkový	t	1 100	1 841,1	167,4
96001	Počet projektů zaměřených na produktivní investice do akvakultury	Výstupový	projekty	20	36	180,0

K 1. 11. 2017 je administrováno celkem 36 Žádostí o podporu v hodnotě 124,6 mil. Kč (4,6 mil. EUR), což představuje při realizaci všech projektů a dodržení výsledkových ukazatelů roční nárůst produkce z akvakultury o téměř 2 000 tun.

Potenciál naplnění opatření 2.4.

Z perspektivy údajů obsažených v Žádostech o podporu lze předpokládat, že dojde k naplnění stanovených cílů pro opatření 2.4. Recirkulační zařízení a průtočné systémy s dočišťováním.

7.2.2 Priorita Unie 5 Podpora uvádění na trh a zpracování

Priorita Unie 5 zahrnuje následující prioritu stanovenou ve VNSPA:

Zvýšit podíl zpracovaných ryb

- Zvýšit podíl zpracovaných sladkovodních ryb (přestože nynější trend jsou živé ryby), rozšířit sortiment rybích produktů pro trh
- Koncentrovat roztržštěné zpracovatelské kapacity, dosáhnout jejich žádoucí specializace
- Efektivně využívat ve směnných provozech moderní a inovovanými technologiemi vybavené zpracovatelské podniky

Priorita VNSPA je naplňována prostřednictvím opatření 5.3. Investice do zpracování produktů.

Analýza a posouzení věcného pokroku opatření 5.3. Investice do zpracování produktů

Cílem opatření 5.3. Investice do zpracování produktů je zvýšení podílu i sortimentu zpracovaných sladkovodních ryb a modernizace a inovace zpracovatelských kapacit. V rámci opatření jsou podporovány investice na rozšíření, vybavení, modernizace podniků a výstavbu zpracoven, které zpracovávají a uvádějí produkty rybolovu a akvakultury na trh.

Alokace opatření 5.3. je ve výši 4,29 mil. EUR.

Na projekty opatření 5.3. Investice do zpracování produktů byly dosud vyhlášeny následující výzvy:

Číslo výzvy	Opatření	Období příjmu žádostí
1	5.3.	21. 10. 2015 - 3. 11. 2015
5	5.3.	11. 10. 2016 - 31. 10. 2016
11	5.3.	10. 10. - 1. 11. 2017

Přehled výsledkových a výstupových indikátorů – opatření 5.3.

ID	Název indikátoru	Typ indikátoru	Jednotka	Cílová hodnota	Hodnota ze Žádosti	Hodnota ze Žádosti (v %)
95210	Produkce zpracovaných ryb	Výsledkový	t	650,0	364,2	56,0
96401	Počet projektů zaměřených na zpracování	Výstupový	Projekty	33	26	78,8

Stejně jako u opatření 2.1. Inovace byl po vyhlášení první výzvy zaznamenán nízký zájem žadatelů o čerpání podpory z ENRF v opatření 5.3. ŘO OP Rybářství po ukončení Interní evaluace programu provedl revizi programového dokumentu, s cílem zahrnout do způsobilých příjemců všechny zpracovatele ryb. Revidovaný programový dokument byl schválen Evropskou komisí v říjnu 2016.

Po ukončení 11. výzvy je nyní v administraci celkem 26 Žádostí o podporu ve výši 28,4 mil. Kč (1,1 mil. EUR).

Potenciál naplnění opatření 5.3.

Z perspektivy údajů obsažených v Žádostech o podporu a s ohledem na další plánované výzvy lze předpokládat, že dojde k naplnění stanovených cílů pro opatření 5.3. Investice do zpracování produktů.

7.3 Závěry a doporučení

Hodnocení oblasti VNSPA (Posílení konkurenceschopnosti akvakultury EU) bylo provedeno na základě analýzy a posouzení pokroku při naplňování odpovídajících Priorit Unie definovaných v ENRF. Vzhledem k pozdnímu zahájení implementace OP Rybářství je

v současné době zrealizován jen malý počet projektů (celkem 66 proplacených projektů). V administraci nicméně existuje dostatečný počet projektů, které jsou aktuálně realizovány nebo probíhají přípravy na jejich realizaci. V případě, že dojde k jejich úspěšnému dokončení, lze předpokládat, že dojde k naplnění všech priorit VNSPA stanovených pro tuto oblast.

V rámci hodnocení jednotlivých opatření OP Rybářství byl zaznamenán nízký zájem žadatelů o opatření 2.2.b) Diverzifikace akvakultury a 2.3. Podpora nových chovatelů. Ačkoli tato nízká absorpční kapacita nemá vliv na celkové plnění priorit VNSPA a OP Rybářství, zahájil ŘO OP Rybářství na základě doporučení z Procesního a výsledkového hodnocení aktivity, které by měly vést k zvýšení zájmu o tato opatření. Jedná se především o zlepšení metodické podpory žadatelům a cílenou komunikaci směrem k žadatelům o možnostech čerpání podpory na diverzifikaci příjmů z akvakultury a na zahájení podnikatelské činnosti. Ostatní doporučení a jejich způsob zpracování je uveden v kapitole věnované snížení administrativní zátěže.

Efekty a dopady opatření nelze v současné době vyhodnotit. ŘO OP Rybářství plánuje provést další detailní evaluaci programu na přelomu roku 2018/2019, přičemž účinnost a účelnost intervencí bude hodnocena v závislosti na počtu realizovaných projektů a dosahování hodnot indikátorů.

8. Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod

8.1 Popis opatření

Prosazování rovných podmínek pro podniky akvakultury s využitím jejich konkurenčních výhod je ve VNSPA definováno z hlediska dvou aspektů. Při zpracování VNSPA byla jednak posuzována možnost vytvoření a uplatnění organizací producentů v ČR, a dále byla provedena analýza perspektiv trhu sladkovodních produktů v ČR (včetně spotřebitelských postojů, označování kvality produktů, charakteristiky prodejních řetězců a uplatnění produktů na zahraničních trzích).

S ohledem na výše uvedené analýzy byl stanoven cíl této oblasti, kterým je propagovat prostřednictvím zacílených marketingových aktivit kvalitu rybiho masa a přesvědčit veřejnost o zdravotní prospěšnosti konzumace rybiho masa.

Konkrétními prioritami rybářství ČR jsou:

Spotřeba sladkovodních ryb a spotřebitelský zájem v ČR

- Zvýšit spotřebu sladkovodních ryb, zařadit sladkovodní ryby v různé formě do jídelníčku nejméně 1x týdně
- Přesunout spotřebitelský zájem v průběhu celého roku na čerstvé sladkovodní ryby
- Získat trvalou důvěru spotřebitelů pro produkty akvakultury s vysokou hodnotou založenou na dodržování právních předpisů v oblasti zdraví zvířat a zdraví lidí včetně zajištění sledovatelnosti, dobrovolné označování a přijetí režimů certifikace slučitelných s ustanoveními WTO a posílit jejich postavení na trhu potravin

Propagace akvakultury a podpora konzumace ryb

- Osvěta a vzdělávací aktivity týkající se akvakultury ve vztahu k životnímu prostředí (zejména pro děti a mládež)
- V podstatně větší míře zapojovat podniky akvakultury do prodeje a uvádění svých výrobků na trh
- Realizovat regionální, celostátní nebo nadnárodní reklamní kampaně o produktech rybolovu a akvakultury a jiné komunikační kampaně zlepšující povědomí veřejnosti o odvětví rybolovu a akvakultury
- Cíleným marketingem zvýšit spotřebu sladkovodních ryb v průběhu celého roku

VNSPA zmiňuje také možnost vytvoření nového prvku kvality, kterým je zřizování odbytových organizací, resp. organizací producentů. S ohledem na charakteristiku odvětví

a malou ochotu producentů se sdružovat do odbytových organizací však nebyla ve VNSPA formulována priorita týkající se organizací producentů.

8.2 Hodnocení

Organizace producentů

V současné době podniky v ČR pro prodej své produkce jako prostředníků odbytovou organizaci nevyužívají, i když pokusy o založení odbytové organizace v rámci rybářského odvětví v minulosti již proběhly, nebyly však úspěšné. Důvody pro neexistenci organizace producentů v oblasti akvakultury v České republice lze obtížně identifikovat. Průzkum provedený v rámci zpracování strategie prokázal jako hlavní důvod nezájem producentů, kteří stále ještě více věří vlastním schopnostem při obchodování s vlastní produkcí.

Ačkoli nebyla ve VNSPA stanovena priorita zaměřená na vznik a podporu organizací producentů v ČR, v programovém dokumentu OP Rybářství byl tento nástroj zařazen mezi opatření, která mají vést lepší organizaci trhu s produkty akvakultury. Cílem pro programové období 2014–2020 je podpora vytvoření jedné organizace producentů – v rámci opatření 5.2.a) a také podpora realizace produkčních a marketingových plánů organizace producentů v rámci opatření 5.1.

ŘO OP Rybářství vyhlásil výzvu na příjem Žádostí o podporu na vytvoření organizace producentů dne 4. 4. 2017 s termínem ukončení dne 31. 12. 2017. V průběhu roku 2017 se uskutečnilo několik setkání se dvěma potenciálními žadateli, kteří zjišťovali podmínky čerpání podpory na vytvoření organizace producentů a realizaci plánů produkce. Žádost o podporu nepodal ani jeden ze zájemců s odůvodněním, že výše podpory je příliš nízká s ohledem na složitost procesu uznávání organizace a realizace plánů produkce a rovněž s ohledem na složitost jednání mezi jednotlivými potenciálními členy organizace. Tímto se potvrdil již dříve zjištěný důvod nezájmu producentů, kteří více věří vlastním schopnostem při obchodování s vlastní produkcí.

ŘO OP Rybářství v současné době připravuje dotazník pro všechny producenty, s pomocí kterého plánuje zjistit aktuální pohled producentů na opatření zaměřené na vznik organizací producentů. V dotazníku bude rovněž zahrnuta otázka na zájem o uspořádání semináře pro producenty, na němž by ŘO OP Rybářství, ve spolupráci s EK, představil výhody sdružování, včetně ukázky příkladů dobré praxe z ostatních členských států. Další perspektiva tohoto opatření bude vyhodnocena v rámci evaluace OP Rybářství plánované na přelom roku 2018/2019.

Spotřeba sladkovodních ryb, spotřebitelský zájem v ČR, propagace akvakultury a podpora konzumace ryb

Pro účely hodnocení budou všechny priority týkající se spotřeby ryb a propagace akvakultury posouzeny zároveň. Na úrovni OP Rybářství jsou tyto priority pokryty opatřením 5.2.b) Propagační kampaně, přičemž oprávněnými příjemci jsou:

- Ministerstvo zemědělství a jeho příspěvkové organizace

- Mikropodniky, malé, střední a velké podniky, které jsou podniky akvakultury. Podpora může být poskytnuta fyzické nebo právnické osobě, jejíž příjmy pocházejí z akvakultury provozované vlastním jménem, na vlastní odpovědnost a riziko
- Vzdělávací subjekty a školní podniky v odvětví rybářství
- Výzkumné ústavy se zaměřením na rybářství
- Rybářské sdružení
- Hlavní spolek rybářského svazu a pobočné spolky rybářských svazů

Ze zpracované Komunikační strategie OP Rybářství, jejímž cílem bylo především vymezit rámec témat a nástrojů, které povedou k naplnění cílů opatření 5.2.b) vyplývají následující hlavní důvody, proč lidé nekupují sladkovodní ryby:

- Na úrovni široké veřejnosti
 - omezené znalosti o rozdílech ryb z rybolovu a ryb chovaných
 - nízká informovanost o různých druzích ryb z tuzemské akvakultury
 - omezená dostupnost čerstvých ryb z tuzemské produkce
 - nekomfortní konzumace ryb, především kvůli kostem
 - složitost úprav ryby a neznalost postupů přípravy rybích pokrmů v jiné než tradiční podobě (smažený ryba)
 - pro snadnější přípravu pokrmů je u upraveného rybího masa vyšší cena, ve srovnání s dalšími druhy masa, především drůbežího a vepřového
- Na úrovni producentů, zpracovatelů, distributorů
 - vysoká kapitálová náročnost při dlouhodobé návratnosti
 - rozdrobenost trhu (různorodé distribuční cesty)
 - omezená profesionalita obchodníků s komoditou
 - chybějící sdružení nebo družstva, která by byla významnějším partnerem pro zpracovatele a distributory při vyjednávání na trhu
 - nízká konkurence na českém trhu s rybí bílkovinou (potencionální poptávka převyšuje nabídku, chybí motivace pro inovativní přístupy a hledání nových cest ke zvýšení konkurenceschopnosti, a to i ve vztahu k levnějším dováženým produktům)
- Na úrovni restaurací, prodejen a veřejného stravování
 - špatná dostupnost čerstvých ryb - chybějící dodavatel schopný zásobovat různými druhy ryb v odpovídajícím množství více prodejen a restaurací
 - malý zájem lidí o pokrmy z ryb

- krátká trvanlivost čerstvých ryb
- vysoká cena upravené ryby pro pohodlné zpracování
- složitost použití celé ryby (časově i technicky náročné zpracování)

V návaznosti na provedené detailní analýzy byly konkretizovány komunikační cíle takto:

- Prostřednictvím edukativní komunikace snížit vnímání hlavních překážek v konzumaci ryb
- Podporovat již tak vysokou úroveň vnímání prospěšnosti konzumace produktů akvakultury, tj. ryb z domácí produkce širokou veřejností
- Udržet pozitivní vnímání konzumace ryb na zdraví - 89 % dotázaných pokládá za vhodné jíst do budoucna více ryb než doposud
- Podporovat tradice konzumace kapra především u mladší veřejnosti a omezit tak pokles jejich zájmu
- Vytvořit další příležitosti pro konzumaci produktů domácí akvakultury v průběhu roku
- Podpořit odbornou veřejnost při komunikaci s veřejností širokou

Kromě široké veřejnosti cílí Komunikace i na podskupiny odborné veřejnosti – producenty, zpracovatele, distributory, prodejce, oblast veřejného stravování, výzkumné pracovníky i ovlivňovatele. Standardizováním jejich propojení může dojít k zefektivnění trhu, zlepšení podmínek a vztahů jednotlivých segmentů a také k hledání nových cest, jak uspokojit poptávku, která převyšuje současnou nabídku. Zatímco komunikační mix orientovaný na širokou veřejnost bude stát na tradičních médiích (TV, print, rozhlas, internet, PR, eventy a podpora prodeje), komunikační mix zaměřený na odbornou veřejnost bude orientovaný na odborná média a semináře, webové aplikace, výstavy a veletrhy, PR a propagační předměty.

Komunikační strategie slouží zejména pro správné nastavení cílů projektů, jejichž realizaci zajišťuje především příspěvková organizace Zařízení služeb Ministerstva zemědělství s.p.o., konkrétně sekce marketingu. Strategie je zároveň přístupná pro ostatní žadatele z opatření 5.2.b) a slouží jim jako vodítko při plánování obsahu a zaměření vlastním kampaní a propagačních aktivit.

Stav implementace opatření 5.2.b) Propagační kampaně k 1. 11. 2017

ŘO OP Rybářství doposud vyhlásil 2 výzvy na příjem Žádostí o podporu. Pro MZe a jeho příspěvkové organizace je vyhlášena kontinuální výzva s termínem ukončení příjmu Žádostí o podporu do konce roku 2023. Pro ostatní subjekty byla vyhlášena jedna kolová výzva od 4. do 24. 4. 2017. Celková alokace na opatření 5.2.b) je 2,96 mil. EUR.

K 1. 11. 2017 je v administraci celkem 14 projektů v hodnotě 10,6 mil Kč (393 tis. EUR), přičemž největším žadatelem je v současné době příspěvková organizace MZe, která realizuje cca 75 % finančního objemu všech administrovaných projektů. Na úrovni MZe je každoročně stanoven Roční komunikační plán, který je schvalován Monitorovacím výborem OP Rybářství. Roční komunikační plán musí být v souladu s nastavenou Komunikační

strategií. Mezi nejdůležitější akce, které doposud příspěvková organizace MZe realizovala nebo stále realizuje, patří kampaň Ryba na talíř, která se zaměřuje především na propagaci rybí kuchyně na veletrzích a výstavách (např. Země živitelka, Natura Viva), dále na společenských akcích určených pro veřejnost (regionální slavnosti nebo farmářské trhy) a žadatel také úzce spolupracuje s projektem Poznej svého farmáře. Celkově se v roce 2016 jednalo o 38 akcí s přímým kontaktem s veřejností. Součástí kampaně je také např. vytvoření webových stránek s recepty, aktualitami, soutěžemi, informacemi o akcích a také o kontaktech na rybáře prodávající čerstvé ryby.

Mezi plánované nebo realizované aktivity ostatních žadatelů opatření 5.2.b) patří zejména výroba knih, videí a pořádání konferencí.

8.3 Závěry a doporučení

Z hlediska VNSPA lze konstatovat, že dochází potenciálně k naplňování priorit v oblasti propagace ryb, která by měla v budoucnu přispět ke zvýšení spotřeby ryb a změně spotřebitelského chování obyvatelů ČR. Pro úspěšnou implementaci opatření 5.2.b) Propagační kampaně vypracoval ŘO OP Rybářství Komunikační strategii OP Rybářství, v níž je detailně navržen plán a nástroje komunikace na celé programové období. MZe prostřednictvím příspěvkové organizace a také ostatních subjektů akvakultury realizuje propagační aktivity v souladu s navrženou strategií. V současné době je komunikace zaměřena zejména na odstranění bariér, které široká veřejnost vnímá vůči konzumaci sladkovodních ryb, a to formou edukačních a ochutnávkových akcí, dále na udržení povědomí o prospěšnosti konzumace ryb a šíření informací o možnostech nákupu čerstvých ryb přímo od rybářů. Na základě doporučení Komunikační strategie nejsou v této fázi implementace programu podporovány aktivity cílené na zvýšení spotřeby ryb, neboť na trhu není dostatek dodavatelů schopných zajistit pravidelné dodávky ryb v průběhu roku.

V rámci OP Rybářství jsou souběžně podporovány projekty na recirkulační a průtočné systémy s dočišťováním, s pomocí nichž by měla být v budoucnu zajištěna rovnoměrnost dodávek ryb na domácí trh v průběhu roku. Jakmile dojde k realizaci těchto projektů a k postupnému dosahování plánovaných výsledků, bude cíl propagace zaměřen více na podporu spotřeby ryb, která může přispět ke změně spotřebitelského chování.

Detailní vyhodnocení komunikačních aktivit bude provedeno na přelomu roku 2018/2019.

9. Obecné cíle VNSPA

9.1 Popis obecných cílů

S ohledem na kontext sektoru akvakultury, popsany ve VNSPA, by ČR měla usilovat o rozvoj udržitelného chovu ryb. Jedním z klíčových problémů je neschopnost sektoru akvakultury zajistit rovnoměrné celoroční dodávky českých sladkovodních ryb na domácí trh v požadovaném sortimentu. Na druhou stranu je však tradiční rybníkářství v ČR schopné poskytovat i pozitivní externality v podobě mimoprodukčních funkcí rybníků. Z provedených výzkumů dále vyplynulo, že v českých podmínkách bude nezbytné souběžně rozvíjet tradiční a osvědčené formy akvakultury (rybníkářství) a současně podpořit zavádění moderních intenzivních chovných systémů využívajících inovací. Specifická pozornost by rovněž měla být věnována potenciálu ve zpracování ryb.

Prognóza předpokládaného vývoje sektoru akvakultury v ČR do roku 2024 byla při definování strategie postavena na základě odborné diskuse s experty v oboru rybářství, zpracování ryb, zástupci obchodních řetězců a akademické sféry. Z provedených šetření vyplývají dva základní předpoklady:

- Zachování současné úrovně či mírné zvýšení produkce ryb z rybníků, tj. 20 500 t/rok (tato hodnota, která byla použita i jako výchozí hodnota pro prognózu, byla stanovena jako aritmetický průměr dosažených hodnot v letech 2007 - 2011)
- Zachování současné úrovně produkce lososovitých ryb (v recirkulačních akvakulturních systémech a dalších stávajících speciálních zařízeních: průtočných pstruháren, průtočných systémů), tj. 800 t/rok

9.2 Hodnocení

Hodnocení obecných cílů je provedeno pomocí zjištění Procesního a výsledkového hodnocení OP Rybářství 2014–2020, jehož součástí byla analýza odvětví akvakultury, ověření platnosti nastavení rozvojových potřeb odvětví a s tím související ověření relevance cílů OP Rybářství a VNSPA. Pozornost je zaměřena na vyhodnocení těch Priorit Unie, jejichž opatření jsou navázána na hlavní cíle VNSPA, tedy Priorita Unie 2 a 5.

K doplnění a posouzení aktuálního stavu byly využity výsledky analýzy věcného pokroku opatření OP Rybářství, zpracované v rámci kapitoly 7.

Ověření a aktualizace SWOT analýzy odvětví

V naprosté většině jsou potřeby vyjádřené ve SWOT analýze OP Rybářství a tím i ve VNSPA stále aktuální. Nejnovější strategické dokumenty (Marketingová studie odvětví akvakultury a Strategie resortu MZe s výhledem do roku 2030) však zmiňují některé další charakteristiky, které stávající priority doplňují a rozvíjejí.

Silné stránky

Za zásadní silné stránky v oblasti podpory environmentálně udržitelné, inovativní a konkurenceschopné akvakultury založené na znalostech a účinně využívající zdroje lze nadále považovat vysokou úroveň rybářského výzkumu a školství a vyspělé chovatelské know-how založené na tradičním chovu kapra. Oba aktuální strategické dokumenty také akcentují mimoprodukční funkce rybníků, existenci profesních organizací nebo kvalitní ukotvení rybářského práva v zákoně č. 99/2004 Sb. Jediným bodem, který v programové analýze dosud nefiguroval, ale je v souladu s ostatními lze považovat kvalitní systém veterinární péče, který umožňuje garantovat kvalitu masa z lokálních farem.

Silnou stránkou podpory uvádění rybích produktů na trhu a zpracování je specifická regionálnost českého rybníčního chovu, která je garantována ochrannou známkou, chráněným označením a označením původu. Marketingová studie specificky zmiňuje jako silnou stránku také dlouhodobě převyšující poptávku nad nabídkou.

Slabé stránky

Slabé stránky odvětví akvakultury pro Prioritu Unie 2 definované v OP Rybářství opět zůstávají aktuální. Jedná se především o důsledky nesouladu ochrany životního prostředí s produkčním rybářstvím a zásahy do biodiverzity, ekologické stability a produkční schopnosti rybníčních ekosystémů způsobené především činností antropogenní povahy. Z dalších jsou to také stále nedostatečné zkušenosti s recirkulačními zařízeními či nedostatek investičních pobídek na rozjezd recirkulace.

Z hlediska slabých stránek platí pro Prioritu Unie 5 nedostatečně využitá kapacita zpracování sladkovodních ryb v domácích podnicích, nízká úroveň prodeje domácí produkce v řetězcích, tržní sezónnost vycházející z tradice konzumace kapra v období Vánoc a nízký zájem spotřebitelů způsobený především cenou rybích produktů, která nadále roste a její růst se očekává i do budoucna. Za významnou slabou stránku, kterou programový dokument specificky nezmiňuje, lze považovat také nedostatek odborníků, kteří by měli zkušenosti jak s obchodem tak chovem ryb současně (Marketingová studie odvětví akvakultury).

Příležitosti

Vedle stále platných příležitostí definovaných v Prioritě Unie 2 (produktivní investice, rozvoj produkce v recirkulačních systémech, obnova rybníků) Marketingová studie odvětví dále zdůrazňuje potenciál nevyužitých „brownfields“ vhodných k rozšíření produkce.

V Prioritě Unie 5 patří mezi stále platné příležitosti osvědčené zkušenosti z kampaní k získání dalších spotřebitelů či zrovnoměnění spotřeby ryb v průběhu celého roku. Jako prioritu lze také zdůraznit rostoucí zájem o zdravý životní styl a povědomí o dobré kvalitě ryb z chovu. Strategie resortu MZe (2016) identifikuje produktivní investice zaměřené mj. na obnovu zpracovatelských zařízení a inovace technologií jako jednu z příležitostí českého rybářství, kterou je vhodné podporovat.

Hrozby

Hrozby definované v programu jsou až na jednu výjimku stále platné. S ohledem na aktuální stav ekonomiky nelze však nadále za hrozbu považovat „*negativní dopady přetrvávající ekonomické krize na plošnou udržitelnost vývoje akvakultury*“. Na opak za reálnou hrozbu považuje Strategie resortu vymizení některých konkrétních druhů ryb.

Marketingová studie také rozvíjí aktuální hrozby odvětví z hlediska tržního a zpracovatelského sektoru. Kromě značných dovozů levnějších ryb a rybích produktů ze zahraničí zdůrazňuje riziko vzniku (semi)monopolního distributorsko-zpracovatelského subjektu, který by podporoval další růst cen a také neschopnost prodat čerstvé ryby a jejich následné odpisování.

Ověření rozvojových potřeb a relevance cílů OP Rybářství a VNSPA

Rozvojové potřeby vztahující se k inovacím, posílení konkurenceschopnosti podniků akvakultury (včetně podpory recirkulačních zařízení a průtočných systémů s dočišťováním), eliminace ohrožení populace úhoře říčního, nabídky a konzumaci sladkovodních ryb a informovanosti spotřebitelů o významu rybiho masa v lidské výživě byly shledány jako relevantní, což potvrzují také aktuální strategické a analytické dokumenty. Rozvojové potřeby navázané na organizace producentů jsou diskutabilní. Dle názoru klíčových aktérů odvětví ekonomický tlak na sdružení jednotlivých provozů již proběhl v minulosti, aktuálně má většina akvakulturních producentů již svou stabilní pozici na českém trhu. Na území ČR prozatím skutečně neexistují organizace producentů za účelem společné organizace trhu, ale přínos těchto organizací (vzhledem k nízké podpoře z OP) je odhadován jako malý – jak klíčovými aktéry, tak samotnými příjemci, kteří zatím nedeklarovali jasnou touhu aktivity realizovat.

Pokrok při plnění obecných cílů VNSPA

Hodnocení plnění jednotlivých opatření nastavených v OP Rybářství, prostřednictvím kterých by mělo dojít k dosažení obecných cílů VNSPA, popisuje kapitola 7. Výsledky posouzení ukazují, že aktuální stav programu reflektuje zpožděný start jeho implementace. Z údajů o indikátorech uvedených v jednotlivých Žádostech o podporu zaregistrovaných k 1. 11. 2017 (bez zahrnutí ukončených projektů) vyplývá, že dochází k postupné realizaci projektů a při jejich úspěšném dokončení by mělo dojít k naplnění priorit a tím i obecných cílů VNSPA.

9.3 Závěry a doporučení

V odvětví akvakultury nebyly od doby zahájení implementace OP Rybářství zaznamenány zásadní změny v trendech, problémech a rozvojovém potenciálu sektoru, které by vyžadovaly adaptaci programu na strategické úrovni. Roční produkce ryb v ČR zůstává dlouhodobě stabilní. Prioritou zůstává tuto produkci nadále uchovat, případně mírně zvyšovat. Nadále trvá potřeba prostřednictvím investic podporovat odbahňování a výstavbu

nových rybníků, podporovat nákup nových technologií, strojů a zařízení a tím zvyšovat efektivitu produkce a zlepšovat konkurenceschopnost podniků akvakultury při zachování udržitelného rozvoje a růstu odvětví. Pro rozvoj domácí akvakultury a zvýšení spotřeby rybího masa je důležité rozšíření distribuční sítě, nabídky ryb včetně zajištění rovnoměrných dodávek na trh a využití potenciálu ve zpracování ryb.

Vstupní údaje pro SWOT analýzu programu byly v dílčích aspektech aktualizovány. Charakter doplnění nicméně nenese zásadní implikace pro strategii programu a není tedy nutné revidovat text programu a VNSPA v analytické ani strategické části.

Postupné naplňování rozvojových potřeb a tím i obecných cílů VNSPA bylo zahájeno na základě implementace jednotlivých opatření OP Rybářství 2014–2020. Vzhledem k rané fázi implementace lze pouze konstatovat, že v odvětví akvakultury je v přípravě nebo v realizaci dostatečný počet projektů, pomocí nichž by mělo při jejich dokončení dojít k plánovaným efektům a dopadům. Nicméně s ohledem na dobu realizace projektu, která činí dle Pravidel OP Rybářství max. 2 roky, a také s ohledem na produkční cyklus sladkovodních ryb v rybnících a náročnost zvládnutí technologie chovu v recirkulačních systémech, bude možné měřit účinnost a účelnost intervencí s největší pravděpodobností nejdříve začátkem roku 2019. Dopady intervencí na odvětví akvakultury se projeví ještě v delším horizontu, přičemž časové období nelze nyní spolehlivě predikovat.

10. Shrnutí

Evaluační VNSPA byla zpracována na základě požadavku Sdělení Komise k Strategickým zásadám udržitelného rozvoje akvakultury v EU (COM/2013/0229), které ukládá provést hodnocení naplňování strategie do konce roku 2017. Hodnocení bylo realizováno interně prostřednictvím Evaluační jednotky ŘO OP Rybářství a bylo zaměřeno na posouzení dosahování pokroku jednotlivých priorit VNSPA, k jejichž naplňování dochází především prostřednictvím opatření nastavených v OP Rybářství 2014–2020.

Hodnocení bylo realizováno v souladu s metodikou EK, která obsahuje sadu evaluačních otázek pro jednotlivé oblasti VNSPA. Pro zodpovězení otázek byla použita syntéza poznatků ze Strategie resortu MZe do roku 2030, Marketingové studie odvětví akvakultury, Komunikační strategie OP Rybářství, Interní evaluace OP Rybářství, Procesního a výsledkového hodnocení OP Rybářství a věcného posouzení pokroku implementace opatření OP Rybářství s využitím dat k 1. 11. 2017.

Vzhledem k pozdnímu přijetí nařízení o ENRF došlo i k pozdnímu zahájení implementace OP Rybářství 2014–2020 (první výzvy byly vyhlášeny na podzim roku 2015). Efekty opatření ani jejich dopady nelze proto v současné době měřit. ŘO OP Rybářství plánuje posoudit účelnost a účinnost intervencí na přelomu roku 2018/2019 a dopady budou vyhodnoceny pravděpodobně ke konci programového období.

Obecně z evaluace VNSPA nevzešla žádná nová opatření ani závažná zjištění, která by měla vést k revizi strategie pro sektor akvakultury v ČR. **Pro naplňování cílů strategie je zásadní, aby ČR i nadále pokračovala v úspěšné realizaci projektů v rámci příslušných opatření OP Rybářství 2014–2020.** Aktivita realizované prostřednictvím současného operačního programu mají potenciál poskytnout v delším časovém horizontu požadované pozitivní změny v sektoru akvakultury tak, jak jsou ve strategii stanoveny. **Z tohoto důvodu je zároveň důležité, aby charakter a zaměření podpor do odvětví akvakultury zůstalo i v budoucnu konzistentní se současným nastavením OP Rybářství 2014–2020.**

Výsledky posouzení jednotlivých oblastí VNSPA jsou následující:

Snížení administrativní zátěže

Opatření stanovená ve VNSPA, která se týkala plné elektronizace při administraci Žádostí o podporu z OP Rybářství 2014–2020, byla všechna splněna. V rámci průběžných vyhodnocování implementace programu byla dále interním i externím evaluátorem doporučena sada operativních doporučení zaměřených na zjednodušování administrace projektů, a to včetně odstraňování bariér, bránících úspěšné implementaci programu. Doporučení jsou ze strany ŘO OP Rybářství průběžně zapracovávána v souladu s nastaveným harmonogramem. Rovněž opatření realizovaná Ministerstvem průmyslu a obchodu za účelem snížení administrativní zátěže pro všechny podnikatele se daří na úrovni ČR plnit.

Zajištění udržitelného rozvoje a růstu akvakultury pomocí koordinovaného územního plánování

V ČR nebylo přistoupeno k rozvoji akvakultury prostřednictvím koordinovaného územního plánování. V rámci hodnocení opatření, zaměřených výhradně na udržitelný rozvoj odvětví akvakultury, bylo zjištěno, že podpora vysazování úhoře říčního do vnitrozemských vodních toků (v povodí Labe a Odry) prostřednictvím OP Rybářství probíhá v souladu s nastaveným plánem a stanovené cíle budou s největší pravděpodobností na konci programového období překročeny. V rámci Procesního a výsledkového hodnocení programu bylo ověřeno, že všechny projekty s potenciálně negativním efektem na udržitelný rozvoj byly formálně vyloučeny z podpory programu.

K podpoře zdraví a dobrých životních podmínek zvířat v akvakultuře a zajištění léčení závažných chorob v případě propuknutí nákazy prostřednictvím aplikace veterinárních léčivých přípravků a rovněž k omezování šíření nepůvodních druhů vodních a na vodu vázaných organismů dochází na základě implementace příslušné legislativy.

Posílení konkurenceschopnosti akvakultury v Evropské unii

Hodnocení posílení konkurenceschopnosti akvakultury EU bylo provedeno na základě analýzy a posouzení pokroku při naplňování odpovídajících Priorit Unie definovaných v ENRF. Vzhledem k pozdnímu zahájení implementace OP Rybářství je v současné době dokončený jen malý počet projektů (celkem 66 proplacených projektů). V administraci nicméně existuje dostatečný počet projektů, které jsou aktuálně realizovány nebo probíhají přípravy na jejich realizaci. V případě, že dojde k jejich úspěšnému dokončení, lze předpokládat, že dojde k naplnění všech priorit VNSPA, jimiž jsou: podpora vývoje nových nebo inovovaných produktů a technologií a jejich zavádění do podniků, celoživotní vzdělávání, investice do konkurenceschopnosti tradiční akvakultury a do recyklačních zařízení a zvýšení podílu zpracovaných ryb.

Prosazování rovných podmínek pro evropské podniky s využitím jejich konkurenčních výhod

VNSPA definuje jako hlavní prioritu zvýšení spotřeby ryb a propagaci ryb. Z hlediska VNSPA lze konstatovat, že dochází potenciálně k naplňování priorit v oblasti propagace ryb, která by měla v budoucnu přispět ke zvýšení spotřeby ryb a změně spotřebitelského chování obyvatelů ČR. Pro úspěšnou implementaci opatření 5.2.b) Propagační kampaně vypracoval ŘO OP Rybářství Komunikační strategii OP Rybářství, v níž je detailně navržen plán a nástroje komunikace na celé programové období. MZe prostřednictvím příspěvkové organizace a také ostatní subjekty akvakultury realizují propagační aktivity v souladu s navrženou strategií. V současné době je komunikace zaměřena zejména na odstranění bariér, které široká veřejnost vnímá vůči konzumaci sladkovodních ryb, a to formou edukačních a ochutnávkových akcí. Na základě doporučení Komunikační strategie nejsou aktuálně podporovány aktivity cílené na zvýšení spotřeby ryb, neboť na trhu neexistuje prozatím dostatek dodavatelů schopných zajistit pravidelné dodávky ryb v průběhu roku.

Obecné cíle VNSPA

V odvětví akvakultury nebyly od doby zahájení implementace OP Rybářství zaznamenány zásadní změny v trendech, problémech a rozvojovém potenciálu sektoru, které by vyžadovaly adaptaci programu a také VNSPA. Roční produkce ryb v ČR zůstává dlouhodobě stabilní. Prioritou zůstává tuto produkci nadále uchovat, případně mírně zvyšovat. Nadále trvá potřeba prostřednictvím nákupu nových technologií, strojů a zařízení zvyšovat efektivitu produkce a udržovat resp. zlepšovat konkurenceschopnost podniků v oblasti akvakultury. Pro rozvoj domácí akvakultury a zvýšení spotřeby rybího masa při zachování trvale udržitelného růstu je důležité pokračovat v investicích do tradičního rybníkářství a zároveň dosáhnout rovnoměrné dodávky ryb na trh a rozšíření nabídky ryb zejména prostřednictvím zavádění intenzivních způsobů chovu (recirkulační systémy a průtočné systémy s dočišťováním). Důležité je také využít potenciálu ve zpracování ryb. Rozvojové potřeby sektoru akvakultury v ČR, definované ve VNSPA, jsou tedy stále platné.

K naplňování cílů VNSPA dochází prostřednictvím realizace opatření stanovených v OP Rybářství. V současné době existuje v administraci dostatečný zásobník projektů, jejichž úspěšné dokončení by mělo přispět k naplnění cílů OP Rybářství a rovněž VNSPA.

11. Zdroje a literatura

- Víceletý národní strategický plán pro akvakulturu s výhledem do roku 2024
- Marketingová studie odvětví akvakultury
- Komunikační strategie OP Rybářství 2014–2020
- Strategie resortu Ministerstva zemědělství s výhledem do roku 2030
- Programový dokument OP Rybářství 2014–2020
- Závěrečná zpráva k interní evaluaci 1. a 2. výzvy OP Rybářství 2014–2020
- Závěrečné zprávy k Procesnímu a výsledkovému hodnocení OP Rybářství 2014–2020
- Údaje ze Žádostí o podporu administrovaných k 1. 11. 2017
- www.mpo.cz
- Sdělení Komise k Strategickým zásadám udržitelného rozvoje akvakultury v EU (COM/2013/0229)
- Guidance document - mid-term review of Multiannual National Plans for the sustainable development of aquaculture